BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ BİRLEŞİN!

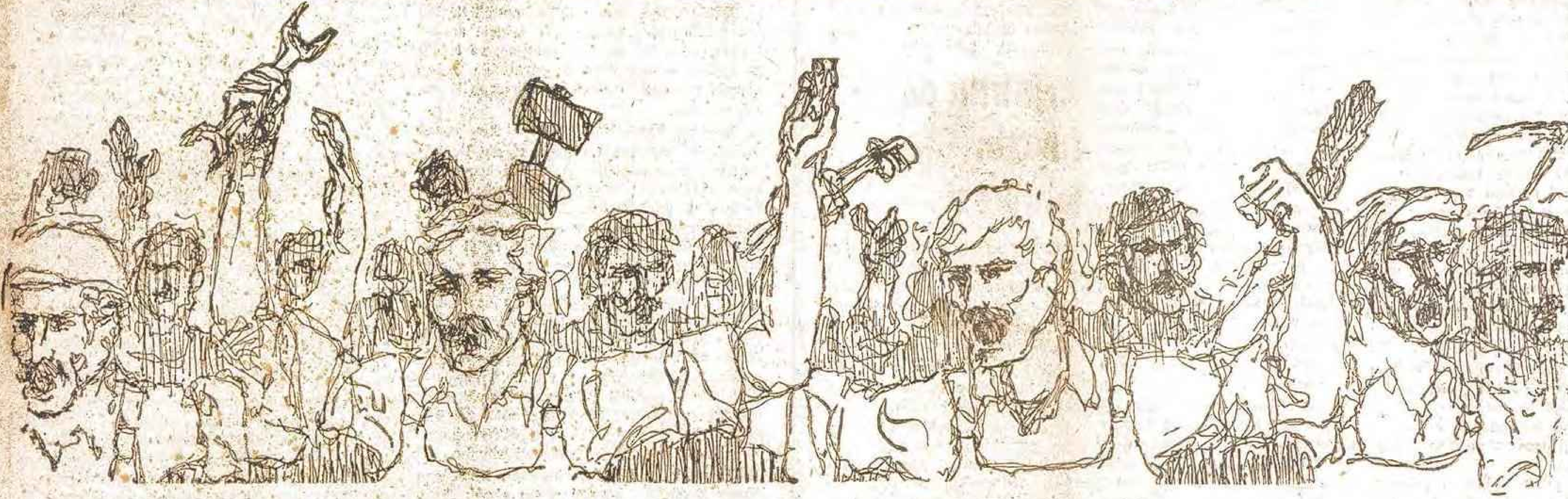
kitle

HAFTALIK SOSYALİST GAZETE

YIL: 2 SAYI: 55
15 NİSAN 1975 SALI

200 Krş. Salı günleri yayınlanır.

İŞ, EKMEK, HÜRRİYET
Mücadelemiz sürecektir

Güven oylaması öncesinde, egemen güçlerin kurdukları mebus haraç mezatı alabildiğine sürürken, patronların baskıları da yoğunlaşıyor; işçi sınıfımızın ekonomik, demokratik siyasal mücadelesi; halkımızın iş, ekmek, hürriyet mücadelesi, egemen güçler tarafından engellenmek isteniyordu. Ama patronların ve ardlarını dayadıkları güçlerin bütün baskılarının, işçi sınıfımızın işveren zorbalığına karşı dayanışmasını, emekçi halkımızın mücadelesini engelleyemeyeceği bir kere daha görüldü.

Bir yandan işçi direnişleri güçlenirken ve yeni boyutlar kazanırken, bir yandan sıkıyönetimin grev ve direniş yasaklamaları devam etti. Bir yandan sömürücüler, egemen sınıflar, baskı ve tahakkümlerini işçiler, emekçiler, sosyalistler, gençliğimiz ve aydınlarımız üzerinde yoğunlaştırırken, her yanda mücadele yeni boyutlar ve yeni atılımlar kazandı.

Egemen güçler girdikleri krizden bir türlü çıkamazken, hattâ hükümet bile kuramazken, işverenler bilinçli işçi kıyımına devam ettiler.

Ama, günden güne gelişen, güçlenen, bilinçlenen işçiler, işveren tahakkümüne karşı bilinçli davranışların ve işçi sınıfı dayanışmasının yeni, yeni örneklerini verdiler.

Geçtiğimiz hafta İstanbul'da güçlü işçi direnişleri patlak verdi. Bu direnişlerin önemli bir kısmını, işten atılan işçi arkadaşlarını işe geri aldırmak için işçilerin gösterdikleri tepki ve güçlü dayanışma meydana getirmekteydi.

Eczacıbaşında işverenin işten attığı 8 işçinin geri alınmasını temin için fabrika toplu direnişe geçti. Ne sıkıyönetim ne de fabrikayı kuşatan toplum polisinin tehditleri işçilerin direnişini kıramadı.

(Devamı: 4. Sayfada)

Savaş tahriklerinin ardında ne var?

Kıbrıs'ta geçen yazdan beri ortaya çıkan durumla Atina hükümeti ve Makarios arasında bugünkü ilişkiler ve Ege'de Türkiye — Yunanistan gerginliği içiçe gelişiyor Türkiye ile Yunanistan arasında yaratılan ve iki taraflı türlü tahriklerle sürdürülen gerginlik. Atina Hükümetinin Kıbrıs'da bağımsızlıktan ve toprak bütünlüğünden yana demokratik güçler üzerinde baskıyı arttırmasına âlet ediliyor. Toplumlararası denilen Denktaş—Klerides görüşmelerinin gündemde ve Türkiye — Yunanistan gerginliğinin tırmanmakta olduğu bir sırada, Makarios ve taraftarlarına yöneltilen suçlamaların artması, bu arada Klerides'in, Makarios'u siyasetten cübbesini çekmeye çağırması boşuna değildir. Karşılıklı silâhlanma ve suçlama yarışına sile olan Ege sorunu, Kıbr[illegible] fiilen gerçekleşen taksimin resmiyete bindirilmesine âlet edilmek istenmektedir.

Sade o da değil: Yunanistan'da demokrasinin elde ettiği yeni kazançlar, orda NATO ve Amerika aleyhtarı akımın güçlenmesi, sırat köprüsü üstünde manevra çevirmeye kalkan Yunan burjuvazisinin işini güçleştirmekte ve emperyalist mihrakların kulaklarına kar suyu kaçırmaktadır. Türkiye'de hâkim sınıfların içinde bocaladıkları siyasî iktidar çekişmesi, demokratik güçlerin ağırlığını ve etkinliğini gitgide artırıcı sonuçlar doğurmaktadır. Bu durumda iki ülke arasında sonu sıcak savaşa kadar varabileceği, kenarından bucağından çıtlatılan gerginlikten yararlanılarak her iki ülkede de NATO yolundan sapmayacak güçlere ağırlık kazandırılmak istenmektedir.

Bunun için her iki ülke halklarının çıkarlarına her bakımdan karşıt bir savaş havası burjuva basınlarda alttan alta körüklenmektedir. Bu hava içinde kızışan ve şoven duygulara hitap edilerek «haklı» gösterilmek istenilen silâhlanma yarışı bir yandan her iki ülkeyi de ağır ekonomik zorluklar içine sürüklerken, öte yandan emperyalist silâh sanayilerine yeni pazarlar açmakta, tatlı kârlar sağlamaktadır.

Bu arada Türkiye'de «e[illegible] düşman» a karşı güçlü olmak için her ne pahasına olursa olsun bir an önce silâhlanma «zorunluğu»nun, yeni yeni özel sektöre açılmakta olan teşviki için devletin seferber olmasına gerek görülen savaş sanayiinde önü almaya çalışan çeşitli rakip finans grupları arasındaki çekişmeğe âlet edildiği de belli olmaktadır. Bu bakımdan bütün bu olanlar «güçlü ve kalıcı icraat hükümeti» kurma kav[illegible]nın olanca karmaşık tezahürle-

(Devamı 5. Sahifede)

Mebus pazarları patronlar düzeninin bir aynasıdır

Milliyetçi Cephenin hükûmet kurma yetkisini almasından bu yana geçen haftalar içinde, halkımız burjuva ve bezirgân politikacılarının çirkin yüzünü daha yakından görmek fırsatını buldu'

Halkçı geçinen dahil olmak üzere bütün burjuva ve bezirgân partileri biribirinden adam apartma, parayla adam satınalma yarışına girdiler. Elbette partiler arasında dönen bu dolapların vatan ve millet aşkından ileri gelmediğini halkımız çok iyi anlamaktadır.

«Vatan—Millet— Sakarya edebiyatı» ile emekçileri aldatmayı yöntem edinmiş olan burjuva—bezirgan politikacıları gerçekte hizmet ettikleri hakim sınıflar adına her türlü tıynetsizliği yaparken, kendilerine verilen kemik artıklarını da fazlaca kapışmak yarışından geri durmazlar.

Burjuva politikacılarının partiler arası transferleri emekçi halkımızın uyanmış güçleri için şaşırtıcı değildir, bilinçlenme sürecine henüz girmiş emekçi kesimler bakımından bu mebus pazarları önemli ibret dersleridir. Bu açıdan burjuva-bezirgân partilerinin ipliğinin pazara çıkması, burjuva politikacılığının çirkin yüzünün en geniş yığınlara teşhir olması noktasından, son haftaların deneyleri çok ilginçtir.

Artık gazeteler, günü birlik, parlamentodaki mebus sayıları

(Devamı: 4. Sayfada)

Milliyetçi Cephe'ye karşı örgütlü kitle gücü

Parlamentoda kurulmuş olan ve güven oylamasına kadar kıyasıya kızışarak devam eden Mebus Pazarı sonucunda Milliyetçi Cephe güven oyu alabilmiştir. Bu güven oylamasının iki önemli noktayı gözler önüne serdiğini öncelikle belirtelim. Birincisi, burjuva parlamenterizminin ipliği iyice pazara çıkmış burjuva - bezirgân politikacılığının çirkin yüzü halkımız tarafından nefret ve ibretle izlenmiştir. İkinci olarak, bu mebus pazarları, meselenin yüzeye yansıyan kısmıdır. Mebus pazarlarının ardında hakim sınıfların sınıfsal ve zümresel çıkarları yatmaktadır.

Bu bakımdan aktüel ajitasyon ve propaganda görevi olarak, bir yandan burjuva - bezirgân politikacılığının çirkin yüzünü emekçi yığınlara göstermeli. Öte yandan da, mebus pazarının temelindeki sınıfsal çıkarları halkımıza anlatmalıyız.

Hakim sınıfların CHP'yi destekleyen kesimlerinin mebus pazarında MC'ye karşı giriştiği karşı saldırı, aradaki çıkarların önemli olduğunu göstermektedir. Ayrıca MC'yi kurmuş partilerin temsil ettiği egemen çıkarlar arasında da, ayrılıklar ve çelişmeler vardır. MC'nin ne parlâmento içinde ne de dışındaki desteği abartılmamalıdır.

MC yönetimi, bir yandan emekçi sınıflara karşı ortak bir hat üzerinde anti - demokratik baskıları yoğunlaştırmak isteyecek, ve emekçi halk hareketinin muhalefetiyle ve gücüyle karşılaşacak öte yandan hakim sınıflar arasındaki çelişkilerin yansıdığı bir «arena» haline gelecektir.

Öte yandan MC içindeki en gerici ve faşist klikler Türkiye'yi bir askeri diktatörlüğe götürmek isterken, ötekiler parlâmenter faşizm yöntemleriyle, gene hakim sınıflar adına iktidar korumak yoluna gitmeye çalışacaklardır. Böylece MC partilerinin arasında sınıf kökenli ayrılıklar ve yöntem farklılıkları da, onların istikrarsızlığını arttıracaktır.

Gene, MC'nin AP, MSP gibi, parlâmentoyu feda etmeye yanaşmayan kanatlarının izleyeceği seçim politikası, emekçi kitlelere seçim yatırımı yapmaktan geçer. Böyle bir politika ise, ister istemez enflâsyonu hızlandıracaktır. Böylece, hakim, sınıfların açmazı büsbütün derinleşecek ve pahalılık işsizlik, yokluk, yoksulluk daha da artacaktır. Hakim sınıfların en gerici en şoven kesimleri, böyle bir süreçten geçecek, askeri faşist diktatörlüğe ulaşmanın komploları ve hazırlıkları içinde olacaktır.

(Devamı: 4. Sayfada)

kitle

Kıbrıs Anayasası faşizmi belgeliyor

Kıbrıs Federe Türk Devletinin (KFTD) Anayasa taslağı hazırladı ve KFTD Kurucu Meclisine sevkedildi Anayasa taslağının hazırlanışına kadar geçen dönem, zaten bu taslağın neyi amaçladığını haber veren bir dizi antidemokratik uygulama ile doluydu. Taslağın i[illegible]lenmesi ise bu endişelerin kadar haklı olduğunu bir kere daha kanıtladı.

İngiliz emperyalizminin maaşlı memurluğundan KFTD Başkanlığına kadar yükselen Rauf Denktaş ve kliğinin, Kıbrıs'ta kurdukları talan çetesinin iktidarını pekiştirmeyi amaçlayan bu Anayasa taslağı, Kurucu Meclis'te hazırlandı. Ancak en küçük bir demokratik kıpırdanışa tahammülü olmayan Dentaş kliği, KFTD Yüksek Mahkemesini etkileyerek Ahmet Mithat Berberoğlu gibi «demokrat» unsurları bile düzmece gerekçelerle Kurucu Meclis dışında bıraktı. Kazanılmış üyelik haklarını pervasızca iptal etti. Özker Özgür gibi diğer «demokrat» unsurları meclis içinde etkisizleştir

(Devamı 4. sayfada)

«SÖZDE» TOPRAK REFORMU KÖYLÜ HAREKETLERİNİ HIZLANDIRACAK

Türkiye'de burjuvazinin elli yıldır ağzından eksik etmediği ama hiç bir şekilde gerçekleşmeyen Toprak Reformu teraneleri 12 Mart rejimi sırasında da hayli yaygınlaşmış ve gerçekte Toprak reformu denilemeyecek bir gözboyama tasarısı Meclisten geçip kanunlaşmıştı.

İşçileşmek imkânı bulamayan geniş köylü yığınlarının, özellikle Güneydoğu'da yoğunlaşan toprak taleplerinin bir yansıması olarak, burjuvazinin çıkarmak zorunda kaldığı bu göstermelik toprak reformu kanununun uygulanması için, Urfa bölgesinde başlatılan tedbirler henüz bilinçlenmemiş olan köylülerin büyük ümitlerini bağladığı bir olay haline gelmiştir.

Artık Urfa ve civarındaki geniş topraksız köylü kitleleri, burjuvazinin bu sahte ışığına gözlerini dikmiş durumdadır..

Aylardır Urfa bölgesindeki topraksız köylülerin reformdan başka beklediği haber az gibidir. Radyoların ajans saatlerini bile, köylüler can kulaklarıyla izlemekte ve reform haberleri duymak istemektedirler. Burjuvazinin sahte vaadleri, emekçi kitleleri kandırmak için kullandığı riyakâr yöntemler, antitezini de yaratmış demokratik köylü uyanışını hızlandırmış büyük toprak mülkiyetine ve ağalığa karşı olan tepkilerin çoğalmasına yol açmıştır. Burjuvazi artık geri dönülmez bir noktaya doğru gitmektedir.

Öte yandan, büyük toprak sahipleri bu reformu önlemek için ellerinden geleni yapmaktadırlar. Kanun çıktığından bu yana, askıya alınan toprak reformu, köylülerin gitgide yoğunlaşan talepleri ile egemen güçler için yavaş yavaş ciddî bir problem olmağa başlamıştır.

Son olarak toprak sahibi olmak isteyen yoksul köylülerin müracaat etmeleri istenmiş ve çok kısa bir zamanda 50 bini aşkın köylü müracaatta bulunmuştur. 17 Nisan'a kadar, bu sayının 100 bine çıkması beklenmektedir.

Bir yandan büyük toprak sahipleri ve ağalar direnmekte, öte yandan köylülerin demokratik özlemleri güçlenmekte, radikal köylü hare

(Devamı 4. sayfada)

Güvenoyunda hangi güçler çatıştı

Milliyetçi Cephe'nin güvenoyu alıp almamasıyla ilgili kurulan mebus pazarları burjuva parlamentarizminin çirkin yüzünü bir kez daha geniş emekçi yığınlara teşhir ederken, bunun altında büyük sınıfsal ve zümresel çıkarların yattığı gerçeği gözlerden gizlendi.

Hakim sınıfların en gerici ittifakını temsil eden Milliyetçi Cephe partileri ile CHP'yi destekleyen finans grupları arasında yoğunlaşan bu mücadele mebus pazarları biçiminde cereyan etti.

Kitle Gazetesi'nde daha önceden belirttiğimiz gibi Türkiye'deki finans grupları arasında motor ve silâh sanayii konusunda uzun zamandan beri süren bir çatışma sürüp gelmekteydi Finans kapitalin daha az gelişmiş kesimleri olan Çukurova ve İzmir grubu ile kriz halindeki tekstil sanayicilerinin Milliyetçi Cepheyi destekledikleri, gene bu kesimlerin zaafa uğramış olan tefeci—bezirganlıkla politik alandaki ittifakı onarma çabaları içinde olduğu göze çarpan bir gerçektir.

Buna karşılık geçmişte devletçilik içinden çıkıp gelmiş ve devletin imkânlarından daha fazla yararlanan İş Bankası — Koç grubu ile genel olarak İstanbul'un büyük sanayicileri ve tekelci kapitalistleri, Ecevit reformizmiyle kapitalizmi onarma ve ömrünü uzatma politikası içindedirler. Bu finans gruplarının üzerinde durduğu noktalardan birisi de yabancı sermaye ile birlikte kurulması tasarlanan ve devletin elindeki büyük fonların da önemli rol oynayacağımotorvesilâhsana Dö ?ss yacağı motor ve silâh sanayine de aslan yapını kapmaktır. AET ile CHP arasındaki paralellik ile sözkonusu büyük finans grubunun bu istekleri şimdilik para

(Devamı 4. sayfada)

Öğrenci gençlik üzerine faşist baskılar sürüyor

Geçmiş dönemlerde de deneyleri yaşanan ve bir yandan öğrenci gençliğimizi işçi sınıfının ve emekçi halkımızın mücadelesinden ayırmak onların kitlelerden soyutlamak; öte yandan yılgınlık yaratmak gibi ikili bir amacı olan egemen güçler desteğindeki faşist komando bozuntularının saldırıları geçtiğimiz hafta içinde de devam etmiştir

Faşist komando bozuntuları 3.4.1975 günü devrimci öğrencilere karşı toplu bir saldırıya geçmişler ve Ankara'da Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksek Okulu'nda, Siyasal Bilgiler Fakültesinde, Erkek Teknik Öğretmen Okulu'nda, Endüstriyel Aletler Okulu'nda, İstanbul'da İTÜ Mİ

(Devamı 5. Sahifede)

TSİP'e baskılar devam ediyor

Parlamenter faşizmi önleyen MC hükümetinin iktidara gelme olasılığı ortaya çıkınca yoğunlaşan; genel olarak devrimcilere, sosyalistlere ve bilhassa TSİP'ne yapılan baskılara bir yenisi daha eklenmiştir. 7.4.1975 günü TSİP Kartal İlçesi'nin yapınladığı 1871 Paris Komünü bildirisinde «neşir yoluyla komünizm propagandası yapıldığı» ileri sürülerek Kartal Asliye Ceza Mahkemesinin kararı ile İlçe Başkanı Mehmet Kırlı ve İlçe Genel Sekreteri Hüseyin Bal tutuklanmıştır. Bu baskılar işçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın «iş, ekmek, hürriyet» mücadelesini durduramıyacak işçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın örgütlenmesini, TSİP'nin güçlenmesini engelleyemiyecektir.

TDF, TSİP'e yapılan baskıları kınadı

Avrupa Türkiyeli Demokratik İşçi Dernekleri Federasyonu (TDF) genel olarak Türkiye sosyalist hareketine ve özel olarak TSİP'ne yapılan baskı ve tertipleri protesto etmiş ve dayanışma içinde olduğunu bildirmiştir. TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz'a gönderilen mektup şöyledir:

(Devamı 4. sayfada)

TSİP TRABZON İL ÖRGÜTÜ KURULDU

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Trabzon İl örgütü kurulmuştur. TSİP Trabzon İl Kurucu heyeti şöyledir:

Başkan: Ahmet Uçar, Sekreter: İbrahim Ethem Akçelik, Sayman: Öner Ciravoğlu, Üye: Süleyman Balcıoğlu, Üye: Mustafa Hasançelebi.

Yunanistan'da belediye seçimlerini Sol Cephe kazandı

Yunanistan'da «Ya tanklar, ya Karamanlis» tehdidi altında yapılan genel seçimleri Yunan egemen çevrelerinin adamı Karamanlis'in kazanmasından sonra, bir çok parçaya bölünmüş olan Yunan solu, orta—sol nitelikteki Merkez Birliği Partisi ile birleşerek, 11 yıldan beri ilk kez yapılan belediye seçimlerine tek cephe halinde girmiştir. Sonuç hemen hemen bütün şehirlerde tam bir zafer olmuştur.

Seçimlerde 6 milyon seçmen oy kullanmış ve 45 bin belediye meclisi üyesiyle Belediye Başkanı seçilmiştir. Seçimlerin ilk turunda Atina Belediye Başkanlığını oyların %53'ünü alan sosyalist aday Avukat Papateodoros kazanmış, rakibi sağcıların adayı milyoner sigortacı Yorgo Patos ancak %37,6 oranında oy toplayabilmiştir.

İkinci turda ise, Atina'nın limanı Pire şehrinde, sosyalistlerin ve komünistlerin desteklediği Merkez Sol adayı Tasos Vulodimas oyların %71,6sını alarak seçilmiş, gericiler büyük bir yenilgiye uğramışlardır..

Yunanistan'ın ikinci büyük kenti Selânik'te de yine sosyalist ve komünist partilerin desteklediği Mihail Papadopulos bu kez orta—sol, Merkez Birliği Partisi adayına karşı mücadele vermiş ve sosyalist aday 900 oy farkla seçimi kazanmıştır.

Yunanistan'da, anlaşıldığı kadarıyla, «papaz bu kez pilâv yemedi» ve devrimciler birleşerek egemen sınıflara iyi bir ders verdiler. Faşizmin ancak ortak mücadele ile ve bir «cephe» kurularak yenilgiye uğratılabileceğini ispatladılar.

Polonya'da Plân hedefleri aşıldı

Batı Avrupalı kaynaklarca verilen haberlere göre, Polonya ekonomisi 1974'te plân hedeflerini aşmış ve Polonya ekonomisindeki hızlı kalkınma temposu önceki yıllarda olduğu gibi 1974 yılında da korunmuştur. Polonya'da ulusal gelir 1974 yılında %10 oranında artmıştır. Ülkenin ulusal geliri 1972 ve 1973 yıllarında da aynı oranda artmıştı. Oysa ki beş yıllık kalkınma plânında bu oran %7 olarak saptanmıştı.

Sanayi üretimi ise 1974 yılında bir önceki yıla oranla % 12,2 lik bir artış göstermiştir. 1970—75 yılları arası beş yıllık kalkınma plân hedeflerine göre sanayi üretimindeki artış, beş yıllık süre için %48—%50 olarak hesaplanmıştı. Ancak geçmiş dört yılın dökümü bu hedefin daha şimdiden aşıldığını göstermekte ve 1975 yılı için yapılan tahminler beş yıllık süre sonunda bu oranın % 71'e ulaşacağını ortaya koymaktadır.

Beş yıllık kalkınma plânının önemli bölümlerinden biri olan yatırımlar da plân hedeflerini aşmıştır. Tümü devlet sektöründe gerçekleştirilen bu yatırımlarda bir yıl öncesine oranla %12,4'lük bir artış öngörmekte iken bu artış %25.6 olarak gerçekleşmiştir.

FRANSA'DA RENAULT İŞÇİLERİNİN GREVİ SÜRÜYOR

Le Mans'taki «Renault» işletmesi işçilerinin grevi sürdürmeleri üzerine, Renault yöneticileri, haftada «üç günlük daha az çalışma» uygulayarak 42 bin işçinin ücretlerini ayda yaklaşık biner frank (yaklaşık üç biner lira) azaltmıştır. Halbuki eksperler, «Renault» un elinde «az çalışma»yı gerektirecek stok olmadığını belirtmişlerdir. C.G.T. (Fransız Genel İş Konfederasyonu) Genel Sekreteri Henri Krasucki'nin de belirttiği gibi «bu doğrudan doğruya Fransız işçisinin grev hürriyetine karşı girişilmiş bir sabotajdır ve bu saldırıya bütün Fransız işçi sınıfı hep birlikte direnecektir» Nitekim Renault işçileri çeşitli şehirlerde düzenledikleri mitinglerle Fransız tekelci sermayesinin işçi sınıfının haklarına karşı giriştiği tecavüzü şiddetle kınamışlardır.

Kapitalizmin «akıl— dışılığı» Fransa'da bir kez daha kendini göstermiş ve Çalışma Bakanı'nın bildirdiğine göre «kısa süreli çalışma» sonucunda kaybolan iş günü sayısı geçen ay 1 milyon 56 bin güne ulaşmıştır.

Fransız işçileri gerek kısmi gerekse tam işsizliğin ancak sosyalist bir düzende kaldırılabileceğini bildiklerinden, işçi sınıfının kendi partisi etrafında kenetlenerek tekellere karşı. sosyalist bir düzenin ilk basamağı olacak bir «ileri demokrasi» için mücadele etmektedirler.

Fransada'ki bütün işçi konfederasyonlarının desteğini sağlayan Renault işçilerinin grevi patron baskılarına rağmen yaygınlaşarak sürmektedir.

Arjantin'de faşizm tehlikesi

Geçen sayıda belirttiğimiz gibi Arjantin işçi sınıfının en ileri unsurlarının «sınıf savaşı» temelinde birleşerek yozlaşmış bir Peroncu iktidara karşı mücadeleye girişmesi üzerine, faşistler tekrar hareketlenmeye başlamışlar ve Arjantin'de askeri bir darbe hareketi söylentileri yaygınlaşmaya başlamıştır. Arjantin'in eski faşist cunta lideri General Alejandro Lanusse «ülkesinin hizmetine (!) tekrar koşmaya hazır olduğunu» bildirmiştir.

Alınan haberlere göre, ülkenin kuzeyinde Brezilya ve Uruguay sınırında bulunan Misiones eyaletinde, önümüzdeki Pazar günü yapılması beklenen seçimlerin sonuçları hükümetten yana olmazsa, askerlere bekledikleri harekete geçme işareti verilecektir.

Burjuvazinin kendi koyduğu kuralları bile işine geldiğinde nasıl yıktığını ortaya koyan bu haber, yıllardır direnen Arjantin İşçi Sınıfı'nı yıldıramaz. Bundan sonraki ABD uşağı «cunta»ların akibeti de aynı bundan öncekiler gibi «çöküp gitmek» olacaktır.

Portekiz Komünist Partisi Genel Sekreteri Alvaro Cunhal partisinin düzenlediği son mitinde konuşuyor

Portekizde son gelişmeler, Cunhalin demeci

Washington.da Cumhuriyetçi Senatör James Buckley Portekiz'deki durumun «ABD'nin güvenliğini tehdit ettiğini» iddia ederek Kissinger'i Orta Doğu'yu bırakıp bu konuda kesin kararlar almaya çağırmıştır. Senatör, «kuvvete başvurmayı muhtemel gördüğünü» belirtmiş ve «Portekiz'deki komünistlerin elde ettiği başarılar, ABD ve NATO'yu İkinci Dünya Savaşından bu yana en ciddi kriz içine düşürmüştür.» demiştir.

ABD'deki Pentagon'da yakın kaynaklar bunları söylerken İspanya'da Bakanlar Kurulu toplanarak, NATO Genel Sekreteri Luns'un «Portekiz'in kaybedilmesi halinde» İspanya'nın bu ittifaka alınabileceğine dair demecini incelemiştir.

(Devamı 4. sayfada)

SBKP'ne bir milyon yeni üye katıldı

Moskova'da yayınlanan «Komünist» dergisi, Sovyetler Birliği Komünist Partisinin üye sayısının 15 milyon 295 bine yükseldiğini açıklamıştır. Derginin bildirdiğine göre, son iki buçuk yıllık dönem içinde partiye yeni alınan üyelerin sayısı bir milyonu bulmuştur.

Dergi tarafından yapılan açıklamaya göre, partiye yeni alınan üyelerin büyük bir kısmını sanayi ve tarım işçileri meydana getirmektedir. Dergi kadın ve gençlik kesimlerinden de katılanların sayısının yükseldiğini de belirtmektedir.

NATO'nun kanatlarında buhran var!

Bütün dünya Orta - Doğu petrol sorunuyla ilgilenirken, Kuzey Denizindeki petrol araştırmaları ilginç bir safhaya ulaşmış ve NATO ile SSCB arasında ciddi bir gerginliğe sebep olarak, sonunda NATO'nun gerilemesiyle sonuçlanmıştır.

Profesör Peter Odell adındaki bir enerji uzmanının açıklamasına göre, Kuzey Denizindeki petrol ve tabii gaz rezervleri konusunda yapılan tahminler düşük ve yanlıştır. Profesör şöyle demektedir: «Bilgi sayarlarla yaptığım araştırmalara göre Kuzey Denizindeki rezevler Avrupanın ihtiyacının % 80'ini karşılayacak kadar zengindir ve bu durum yüzyılımızın sonuna dek sürecektir.»

Prof. Odell'in açıklamalarından sonra daha büyük bir önem kazanan Kuzey Denizi petrolüne ilişkin olaylar şöyle gelişmiştir: Ocak ayında SSCB'nin resmi Tass Ajansı bir yorumunda, NATO'nun Kuzey Denizindeki petrol bölgelerini askeri bölge haline getirmekle suçlamış, bu arada NATO üyeleri olan Norveç ve Danimarka'yı petrol yataklarını NATO'nun emrine vermeleri konusunda uyarmıştır.

Tass bu konudaki yorumunda, NATO'nun Kuzey Denizi'ni kontrolü altına almak istemesinin bu bölgede gerginliğin artmasına yol açacağını, ayrıca bu gibi plânların, açık denizde serbest dolaşma hakkını kullanan ülkelerin haklarına da çatışacağına dikkati çekmektedir. Bazı NATO ülkeleri basınında yer almış bulunan çeşitli haberlere de değinen Tass Ajansı, Kuzey Denizinde NATO tarafından kurulacak olan petrol arama plâtformlarına, bunları korumak amacıyla yerleştirilecek silâh ve askerî personelin ve arama kuyularının çevresinin uluslararası deniz trafiğine kapatılmasının, «NATO'nun saldırgan karakterinin yeni bir işareti olduğunu» ileri sürmüş ve bu durumun, Avrupa Güvenlik Konferansının amaçları ile çelişki halinde bulunduğunu kaydetmiştir.

Bu haklı uyarı etkisini göstermekte gecikmemiş ve Şubat sonunda Norveç parlâmento Başkanı Guttorm Hansen, kuyuların korunması işinin barış zamanında NATO'ya bırakılmaması gerektiğini söylemiştir. Bu olaydan hemen üç gün sonra Norveç Dışişleri Bakanı Knut Frydenlund, Kuzey Denizindeki petrol plâtformlarının bu denize kıyısı olan ülkelerce korunmasının, koruma işini NATO'ya bırakmaktan daha doğal olacağını ileri sürmüştür. Danimraka Dışişleri Bakanı K. B. Andersen'in Norveç'i ziyareti sırasında verdiği bu demeçte Frydenlund, Danimarka ve Norveç'in bu konudaki görüşlerinin çok yakın olduğunu söyledikten sonra Danimarka'nın Norveç'in hazırlayacağı raporu beklediğini, iki ülkenin sıkı temas halinde kalacağını belirtmiştir.

NATO'nun kuzey kanadını teşkil eden bu iki ülkenin üyesi oldukları bir pakta karşı koymalarını sağlayan biricik güç, Dünya Sosyalist Sistemi'dir. Böylece 26. yıldönümünde NATO, kötü bir yaş günü hediyesiyle karşılaşmış ve dünya plânında bir adım daha gerilemiştir.

1974yılı sonunda ABD Savunma Bakanı'nın belirttiğine göre, «Kanat ülkelere» (yani Türkiye, Yunanistan, Norveç, Danimarka) topyekün bir nükleer saldırı olmadıkça bu ülkeler nükleer silâhlarla (emperyalist güçler tarafından) korunmayacaklardır. Bu sebeble de, konvansiyonel silâhları artırmaları gerekir.

TÜRKİYE'NİN DURUMU NEDİR?

ABD'nin silâh ambargosu koymuş olduğu bir sırada, NATO'nun güney kanadını tutan Türkiye'nin drurumu acaba nedir? Jeopolitik durum açısından Türkiye Norveç ve Danimarka ile aynı konuma sahip olmasına rağmen kendi toprakları üzerinde askeri üs ve tesislerin kurulmasını bir çok ikili anlaşmayla sağlamış ve ABD'nin bir saldırı merkezi haline getirilmiştir. Sovyetler Birliği üzerinde düşürülen ABD casus uçağı U - 2'nin, hiç bir Türk yöneticisinin haberi dahi yokken İncirlik üsüsnden havalanmış olması bunun kanıtıdır. Ayrıca, NATO'nun «esnek karşılık» stratejisi ve bu üsler yüzünden Türkiye hiç haberi dahi olmadan bir savaş merkezi haline gelebilir. ABD bizzat kendisi silâh vermeyi kestiği halde halâ «Amerikancılıktan» vazgeçmeyenlere, Güney Vietnam'ın, ABD elçesininnin şu sözünü hatırlatmakta yarar vardır: «ABD'nin müttefiki olmak, ölmek demektir.» İşte bizim NATO'cularımıza ve hakim sınıflara güzel bir ders!

Bütün bu ABD'ye bağlılığımıza rağmen yine de ABD'li yetkililer Türkiye'nin «tampon ülke» olma niteliğini kaybedeceğinden endişe etmektedirler. Zira, Türkiye en çok ABD aleyhtarı olan Irak ve Libya ile ilişkilerini geliştirmekte; bu gelişme de Türkiye'nin içinde bulunduğu maddî zorluklardan doğduğu için kaçınılmaz olmaktadır. Hele Irak'ın 1967 Orta - Doğu savaşından bu yana ABD ile yeniden diplomatik ilişki kurmayı reddeden tek Arap ülkesi olması ABD'nin Türkiye hakkındaki kaygılarını arttırmakta ve Türkiyenin bir «tecrit politikası»na dönebileceğinden endişe edilmektedir. Öte yandan, 1973 ekim savaşında ve daha sonrasında Sovyetler Birliği'nin Arap ülkelerine silâh sevkiyâtının Türkiye üzerinden yapılmasına izin verilmesi Türkiye'yi Arap dünyasına yaklaştırmış, ABD'yi ise Türkiye'ye daha bir ihtiyatla bakmaya yöneltmiştir.

ABD ve NATO saldırganları pek iyi bilmektedirler ki, Türkiye hem SSCB ile iyi geçinmek hem de Arap ülkeleriyle dostluk ve işbirliğini sağlamak isterken NATO'daki durumu eskisi gibi olamaz. En azından SSCB ile Arap halkları arasındaki «tampon ülke» niteliğini kaybeder ve bir «köprü» halini alır. Türkiye'deki rejiminin rengi ne olursa olsun bu, ABD emperyalizmi açısından «en istenmeyen bir durum»dur.

Bu nedenlerden dolayı, «Milliyetçi cephe» deneyini bir de bu açıdan üdşünmek gerekir. Bu hükümet modeli, ABD emperyalizmінin, Türkiye'de kendi isteklerini en fazla uygulatabileceği bir yönetim olacaktır, zira ABD'ye «en çok borcu olanlar» tarafından teşkil olunmak istenmektedir. Hele Yunanistan'ın NATO'nun askeri kanadından çekilerek NATO'nu güey kaadı çatlattığı bir zamada, ABD'nin emperyalist ve militarist mihrakları bir Yunan - Türk savaşı çıkartarak kendi alehlerine oluşmakta olan statükoyu —hiç değilse kısmen— kendi lehlerine çevirmeyi ve oluşan Anti - NATO'cu ve Anti - Amerikancı bilinci, şovenist bir yöne sevkedip bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesini engellemeyi isteyeceklerdir.

Fakat, Türkiye sosyalistlerini, demokratlarını, yurtseverlerini bu tehditler yıldıramıyacaktır. NATO gerek kuzey, gerekse güney kanatlarında gerilemiştir. Hatta gelişmiş kapitalist ülkeler (kuzey ülkeleri) arasında ayrı bir örgüt; Türkiye, Yunanistan, Portekiz, İspanya ve İtalya gibi daha az gelişmiş sayılan Akdeniz ülkeleri arasında ayrı bir örgüt oluşturularak, NATO ikiye ayrılmak istenmektedir. 'Doğrusu bu ikincisi pek garip bir topluluk olacaktır) Anlaşılan ABD emperyalizmi pek çaresiz kaldı.

Pentagon'un militaristlerine ve onların işbirlikçilerine duyuralım: Halkların bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesini yeni örgüt modelleri durduramaz! Bugün zaten sallantılı bir hale gelmiş olan NATO saldırgan örgütü her yanından su alan bir gemiye benzemektedir. Mevcut statü değişecek de olsa, halkların gelişen bilinci NATO'nun her yeni şeklini tarihin karanlıklarında boğacaktır.

TÜRKİYE'DE GEÇEN HAFTA

Siyasî transferlerin temelinde egemen sınıfların iç çekişmeleri yatmaktadır

Geçtiğimiz hafta Türkiye burjuva partileri arasındaki amansız bir transfer mücadelesine tanık olduk. Başlangıçta küçük şakalarla, alaylarla izlenen bu gelişmeler hafta sonuna doğru emekçi halkımızın bütün kesimlerinde derin bir tiksinti ile izlenir oldu.

Yıllar boyu «ideoloji» sözcüğüne sövmeyi meslek edinmiş en sıra malı kasaba politikacısından, kendi dışındaki solu mahkum edebilmek, Anayasa güvencesi dışında bırakabilmek için ard arda inciler sıralayanEcevit'ine kadar burjuvazinin bütün siyasî sözcüleri «parlamentonun itibarını iki paralık edebilmek için» olağanüstü bir çaba gösterdiler. Meclis aritmetiği gibi parlak kılıflara büründürülen iskemle dağılımı saat başı değişti. Bir gece önce yurtseverlik gereği partisinden istifa edip bir başka partiye giren bir milletvekili ertesi sabah gene «yurtseverlik gereği» yeni partisinden istifa edip, eski partisine kapağı attı. Bir başka toprak ağası seçim masraflarını ödemediği içingelen hacizlerden kurtulabilmek için parti değiştirdi. Bir diğeri bakan olmadığı için transfer oldu.

Başkentin hemen her köşesinde (lük otel lobilerinde, meyhanelerde, meclis kulislerinde, havaalanlarında, banka idare meclisi salonlarında, özel kolej jimnastikhanelerinde) siyaset bezirganları pazarlık ettiler.

TRANSFERLERİN ANLAMI NEDİR?

Bütün kamuoyunu yer yer öfkeye, yer yer utanca, yer yer şaşkınlığa iten bu siyasî transferlerin anlamı nedir?

Bu konuda CHP'nin akıldanelerinden Ahmet Naki Yücekök, Milliyet Gazetesine yazdığı bir yazıda, bağlı bulunduğu siyasî kuruluş da dahil bütün burjuva partilerinin «pisliğini» örtmeye çabalıyor, sözde bilimsel «çıkarımlarla»transferlere kılıf arıyordu:» ...bu alışveriş ne nöe sürüldüğü gibi haysiyetsizlikten, ne sorumsuzluktan ne de çıkarcılıktan meydana gelmektedir. Yalnız ve yalnız sistemin zorlaması ve başka çözüm çaresi bulunmadığından gerçekleşmektedir.. Sistem onların (transfer edenlerin olduk ça abartılmış, hor görülen, alaya alınan davranışlarıyla yürüme başarısını gösterecektir..» (Milliyet 10 Nisan 1975.)

CHP'li ideolog'un «yürüme başarısını göstereceği» kehanetini savunduğu «sistem» iyi gözlenirse artık yürüme başarısını gösteremeyecek bir tıkanma noktasına gelip dayanmıştır. İşçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın yükselen sosyal muhaleefti örgütlü bir yapıya büründükçe burjuvazinin bütün siyasî örgütlerini zorlamakta, gerilemekte, onları kaybettikleri kitle desteği yüzünden her türlü siyasî bezirganlık ve cambazlıkla ayakta durmaya çalışmaya istelemektedir.

Ancak transferlerin ağırlığının hangi siyasî partilerden olduğunu iyi gözlersek, transferlerin siyasî temeline doğru bir yaklaşım yapmamız mümkün olabilir. Hele hele CHP'nin bu satırlar yazıldığı sırada henüz başarıya ulaştıramadığı, ancak «çengel attığı» milletvekillerinin geldikleri parti, sosyal kesim ve bölgeler bazı tayin edici etkenleri ayırdetmeye olanak veriyor.

Demirel'in hükûmet kurma görevini almasıyla birlikte, koalisyon ortağı partilerin bazı kesimlerinde de belirgin bir huzursuzluk gözlenmiştir. Nitekim transferzede'ler de bu partilerden olmuştur.

Sanırız MC hükûmetinin en sağlam partisi gibi görünen CGP bu transfer pazarının gerçek kurbanıdır. İlhami Sancar, Nebil Oktay, Rıza Polat istifa etmişlerdir. Adı üzerinde çeşitli spekülasyonlar yapılan Muhlis Görentaş, Vefa Tanır belki istifa etmemişlerdir ama, partileriyle işlerini büyük ölçüdeko parmışa benzemektedirler.

Keza Demokratik Parti de bir diğer transferzede durumundadır. Bilgiç ve kadrosu (9.lar) kopmuştur. Geride artık tutarlı ve disiplinli bir parti değil, «siyasî istikballerini kara kara düşünen» bir çaresizler grubu kalmıştır.

MSP tabanındaki çatlamalar yukarı kademelere yansımaya başlamıştır. Hele hele yeni hükûmette «Mühendisler Cuntası» nın, yada Çukurovalıların ağırlık kazanması çatlakları büyütmüş, çatlama seslerini çoğaltmıştır.

TRANSFER ÇATLAKLARININ SEBEPLERİ

Öncelikle transferler Finans kapitalin İstanbul'da ağırlık kazanmış kesiminin ağırlıklı olarak temsil edildiği CGP'den çıkmıştır. Burada — abartmamak kaydıyla — finans kapital zümresi içinde iki grubun çekişmesi gözlenmektedir. Hükûmette ağırlıklı olarak temsil edilen finans kapitalin «çukurova» kesimi özellikle «yatırımcı» bakanlıkları ele geçirmiştir. Nitekim büyük ölçüde Çukurovalı finans kapital gruplarının etkisi altında olduğu bilinen (Özel kardeşler, Abdulkerim Doğru, Fehim Adak vb..) MSP elinde tuttuğu baakanlıklar ve bu bakanlıklara bağlı kuruluşlar aracılığıyla 35 milyar liralık bir kamu harcamasını kontrol edebilecektir.

Öte yandan AP'den seçilen bakanlar da (Selahattin Kılıç, Halil Başol, vb..) Çukurova finans gruplarının «adamı» olarak tanınmışlardır.

Bu durum CGP'li parlamenterler üzerinde etkili olmuştur. Özellikle İlhami Sancar'ın istifasının altında bu gerçek yatmaktadır.

Öteyandan MSP içindeki anti — monopolit diye nitelenebilecek unsurlar da kurulan hükûmetin kompozisyonundan ve ekonomik tercihlerinden şikâyetçidirler. Adı «mühendisler cuntası» olarak tanımlanan ekibin sultasına karşı özellikle doğu bölgelerinden gelen MSP'liler belirgin bir tepkisi sözkonusudur.

Transferlerin bir başka nedeni ise Irak Silâhlı Kuvvetleri önünden kaçan Kürt birliklerinin Türkiye'ye iltica hakkı tanınması konusunda MC partilerinin katı tutumuna karşılık, CHP'nin — tamamen politik amaçlarla yapıldığı besbelli olan — iltica hakkı tanınması yönündeki — gecikmiş — çıkışıdır. Başkentteki doğulu milletvekilleri, seçim bölgelerinden gelen bu yöndeki tepkilerin etkisiyle transfer etmekte. vada oylarının rengini kırmızıya dönüştürmektedirler.

Bu arada Türkiye İşverenler Sendikası Genel Başkanı Halit Narin'in yeni hükûmeti desteklediklerі anlamına gelen bir telgraf çekmesi olayı gerek parlamento kulislerinde gerekse iş çevrelerinde tartışmalara yolaçtı.

Oysa Narin'in «tekstil sanayicileri» adına bu şekilde davranması doğaldı. Hükûmet Türkiye finans kapitalinin acil çözüm bekleyen sorunlarına öncelik ve ağırlık tanırken «acil çözüm bekleyen sorun» olarak da pamuk ve pamuklu mamuller ihracatındaki tıkanıklıkları seçmişti.

Nitekim İstanbul'da bir büyük finans kapital örgütünün (TUSİAD) yetkili yöneticisi bir gazeteciye açıkça «Bu hükûmet ve özellikle Özel biraderler ihracatımızın tek konusunun pamuk ve pamuklu mamüller olduğunu sanıyorlar. Yada öyle olmasını istiyorlar. Yanıldıklarını pek acı anlayacaklardır.» diyordu. Bir başka finans kapital örgütü yöneticisi ise (İstanbul Sanayi Odası) «Bu gerici, çerden çöpten, kötü bir hükûmettir» diye konuşmuştu.

Gerçekten'de 28 Nisan günü toplantıya çağrılan ve yaklaşık 350 işverenin katılacağı sanılan toplantıda finans kapital grupları içinde «bir iç hesaplaşma» olacağı bizzat bu kesimler tarafından çaıkça ifade ediliyordu.

Genel olarak Dünya kapitalist sistemini temellerinden sallayan ekonomik bunalım, devrimcilerin Portekiz, Vietnam, Kamboçya, zaferleri ile daha da koyulaşıyordu ve Türkiye finans kapitali bu çalkantının tam göbeğinde gittikçe batmakta oluşunu kavrıyordu. O kadar ki bir kesimi kendi çıkarlarının «akıllı bekçisi» Ecevit'e dirsek çevirip Demirel, Türkeş, Feyzioğlu ekibinin derme çatma siyasî ittifakına «yeşil ışık» yakmayı yeğlemişti. Diğer kesimi ise bir yandan iç çatışmayı keskinleştirmek pahasına açık kavgaya tutuşuyor, bir yandan da Koç'un Otomotiv grubu yönetmeni Can Kıraç aracılığıyla AP'li milletvekillerine baskı yapıp hükûmetin güvenoyu almasını önlemeye çabalıyordu.

Türkiye finans kapitali işte böylesine bir çıkmaz, bir hükûmet edemezlik içinde çırpınırken ve halkımızın bütün dikkati başkentteki bezirgan siyasetine çevrilmişken Kıbrıs'ta emperyalizm kirli plânlarını yavaş yavaş uygulamaya sokuyordu. Kissinger'in adım adım barış plânının «başarısızlığa» uğramasından, Kürt sorununun — şu yada bu şekilde ve fakat ABD plânları dışında — bir çözüme bağlanmasından, Portekiz'de NATO'nun «ölüm çanlarının» iyice duyulur olmasından sonra hiç olmazsa Akdeniz'de sağlam bir askeri sıçrama noktasını elinde tutabilmek için gözlerini Kıbrıs'a diken emperyalizmin, Türkiye'den kaldırılacağa benzeyen — kesinleşmemiş bir iddiadır bu — Amerikan askeri üslerinin Kıbrıs'ta Federe Türk Devleti sınırları içinde kurulması için anlaştığı ileri sürüldü. Türk Dışişlerinin yalanladığı bu bu haber The Guardian gibi sağ eğilimli gazetelerden, İsveç ve Fransa TV'si gibi nisbeten liberal haber kaynaklarına kadar bütün batı basınında inatla tekrarlandı. Ancak Türkiye halkını dış politika konularında her zaman «cevapsız» bırakmayı huy edinmiş Türkiye hariciyesi suskunluğunu korudu.

Bu arada iç çekişmelerin yanı sıra Yunanistan' la Türkiye arasında düşmanlık tohumlarını yeşertmeyi amaçlayan şoven ve militarist bir kampanyaya da gerek Türkiye'de gerekse Yunanistan'da hız verildi.

Hesap açıktır. Ege adaları, Ege Kıt'a sahanlığı bahane edilerek yeni bir militarist dalga estirilmek istenmektedir.

Yunanistan'da mahalli seçimlerde Karamanlis' in «Ya ben ya tanklar» şantajı bu defa sökmedi. Girit'te Komünistler, Kuzeybatı Trakya'da Pan Helenistik Hareket (Sosyal Demokrasi) Karamanlis'in partisine karşı hissedilir zaferler kazandılar. Bir başka orta sol siyaset izlediği bilinen Mavros'un partisi ise Atina ve Pire'de ileri adımlar atmıştı.

Türkiye'nin siyasî manzarası ise gözler önündedir. Bu durumda her iki ülkenin finans kapitali için geleneksel yöntem dikkatleri dışa çekmek ve şoven propaganda dalgaları estirilerek sınıfsal çatışmayı — bir süre için — örtbas etmektir. Ege adaları üzerinde geliştirilmek istenen planların temelinde bu kanlı hesapların yattığı aşikârdır.

Başkentte ve başkentlerde gelişmeler bu seyri izlerken işçi kesiminde ise var olan hükûmet boşluğuna rağmen — ve belki de bu yüzden — en anti demokratik baskılar yoğunluğunu sürdürdü. Sıkıyönetim komutanlıkları birbiri ardından grevler yasaklayarak, direnişleri tek taraflı ve sebeplerine değinmeksizin yasaklayarak işverenler safında yer tuttuğunu bir kere daha kanıtıyorlardı.

Vietnam İşçi Partisi öncülüğündeki Vietnam halkının uzun yıllardır süren kurtuluş mücadelesi son haftalarda birçok yeni zaferler kazanmıştır. Güney Vietnam'daki gerici Van Tiyö hükümetinin 1973 Paris anlaşmasını defalarca ihlâl etmesi, Güney Vietnam geçici Devrim Hükümetinin ve Ulusal Kurtuluş Cephesinin ileri harekatının gelişmesine yol açmış ve devrimci halk kuvvetleri gerici Saygon hükümet kuvvetlerine karşı ardarda yeni zaferler kazanmışlardır.

Ulusal Kurtuluş Kuvvetlerine bağlı birlikler Güney Vietnam'da büyük ilerlemeler katetmişler, gerici Van Tiyö'nün birçok kalesi düşmüş ve kurtuluş kuvvetleri Saygon'a 30 - 40 km kadar yaklaşmışlardır. Ardarda yenilgiye uğrayan Saygon yönetimi çok zayıflamış, ABD emperyalizminin yardımlarına rağmen ayakta duramaz hale gelmiştir. Saygon'da tam bir kargaşa ve çöküntü hakimdir; bozgun halinde çekilen hükümet kuvvetleri, intihar eden komutanlar, suistimaller, darbe teşebbüsleri, açlık ve sefalet birbirini kovalamakta ve gerici yönetimi içten içe kemirmektedir.

Vietnam ve Kamboçya'daki halk kurtuluş kuvvetlerinin son zaferleri dolayısıyla bu hafta, Vietnam'daki mücadelenin geçmişini, hangi aşamalardan geçtiğini ve bu süreç içinde işçi sınıfı partisinin rolünü ele almak istiyoruz.

● **Vietnam İşçi Partisinin liderlerinden Vo Nguyen Giap «Vietnam Ulusal Kurtuluş Savaşı» adlı yapıtında şöyle başlıyor söze:**

«Son kırk yıl boyunca, Vietnam halkı, Vietnam Emekçiler partisinin ve onun büyük önderi Başkan Ho Şi Minh'in şanlı bayrağı altında, tarihimizde yeni bir çağı, bağımsızlık ve ona yurdun özgürlüğü çağını, sosyalizm çağını açarken ve dünya devrimine lâyık bir katkıyı yerine getirirken, milli kurtuluş yolunda nefes almaksızın mücadele etti ve gerçekten büyük zaferler kazandı. Halkımız ve ordumuz bunu her şeyden önce Partimizin Marksist siyasi ve askeri çizgisi gibi yenilmez bir silâha borçludur.»

Vietnam halkının mücadelesi dünya halklarına ışık tutuyor

Vietnam uzun mücadelelerle, halk ayaklanmalarıyla şekillenmiş ve gelişmiş bir tarihe sahiptir.

Ulusal plândaki mücadeleler, çatışmalar hesaba katılırsa, Vietnam halkının, Milât'tan 18. yüzyıla kadar eğemelnliğini korumak için yirmiden fazla savaş verdiği ortaya çıkar.

Bu sürekli mücadeleler ve bağımsızlık savaşları, Vietnam halkının kahramanlık ve direnme savaşları geleneğini zenginleştirmiştir. İşte bu köklü gelenek, sırayla, Fransız ve A.B.D. emperyalizmini dize getirmiş ve dünya devrimci pratiğine yeni boyutlar kazandırmıştır.

Vitenam İmparatorluğunun Kuruluşu

18. yüzyılın başlarında Vietnam İmparatorluğu henüz oluşmamıştır. 16. yüzyılın başlarında Vietnam Kuzeyden güneye doğru genişliyordu. Bu yayılış güneylilerin topraklarının ellerinden alınmasına neden olduğundan, ülkeyi ikiye böldü ve kuzeydeki Trinh sülâlesi ile güneydeki Nguyen sülâlesi iki ayrı feodal krallık oluşturdular.

18. yüzyılın ikinci yarısına kadar süregelen bu durum 1973 yılında Tay - Son köyünde başlatılan ayalkanma ile değişti. Bu ayaklanma sonunda Nguyen hanedanından kral Hue Vong öldürüldü. Yerine geçen oğlu, kendine bağlı birlikleriyle Tay - Son isyanını bastırdı. Fransızlar'la anlaşan Kral, bir liman ve bir ada karşılığında, askerî yardım sağlıyarak Hanoi'yi aldı. Bu olaylardan sonra küçük kral kendini imparator ilân etti ve kuzey krallığını da topraklarına katarak Tonkin'den Siam'a kadar bütün ülkeye hakim duruma geçti. Çin imparatorluğu kendisini tanıyarak ülkeye «Viet - Nam» adını verdi. Artık ülkenin bütün sivil ve askeri iktidarı onun kişiliğinde birleşmekteydi. 1820 yılında imparator ölünce yerine geçenler onun Fransızlar aleyhine koymuş olduğu emirlere uymadılar. 1848 yılında tahta geçen yeni imparatorun izlediği politika 1858 yılındaki Fransız müdahalesine uygun bir zemini hazırladı.

Zengin doğal kaynaklar, kavçuk ağaçları, kömür madenleri sömürgeci güçler için çekiciydi. Fransa bu avantajlarını gözönünde bulundurarak Çin — Hindini sömürgeleştirip kendi hammade deposu haline getirmek istiyodu. Fransız sömürgecileri bu amaçlarını gerçekleştirebilmek için, Çin'de bazı din adamlarının (Hıristiyan misyonerler) öldürülmesini bahane ederek Pekin'e saldırdılar. Fakat Çin imparatorunun hemen uzlaşması üzerine Vietnam'ı işgal ettiler. Böylece giderek bütün Çin — Hindi'ni sömürgeleştirme stratejisinin ilk adımını atmış oldular. Ancak, Vietnam halkı mücadele geleneğini bir kez daha göstererek ülkenin kuzey ve güneyinde direnişe başladı. Fransız saldırısının daha başlarında, Nguyen hanedanı, Fransızlarla teslim anlaşmasını imzaladı. 1858'de başlayan Fransız işgaline karşı Vietnam halkının direnişi dağınık bir şekilde tam otuz yıl sürdü.

1838'de Fransa Hue'yi işgâl etti; bir yıl sonra1884'de Tonkin eyaleti de Fransızlar'ın eline geçti.

Çinhindi Birliğinin Kuruluşu

1887'de Fransızlar işgal ettikleri eyaletleri Bahriye ve Koloniler bakanlıklarına bağladılar 1893'de de Loos bunlara eklendi. Fransızlar yavaş yavaş bütün sivil yönetimi ellerine aldılar, ülkeler arasındaki sınırları da kaldırarak, bütün Çin — Hindi'ni kontrolleri altında tutabilmek için buraya bir genel vali tayin ettiler.

Böylece; Hue, Tonkin, Annam'ın Fransız yönetimine geçmesiyle, Çin — Hindi yarımadası Fransız sömürgesi haline dönüştü. Bugün bildiğimiz Kamboçya, Laos, Vietnam, Tayland 1887'de Fransız Çin — Hindi birliğini oluşturuyordu.

1905 Japonya Çarlık Rusya'sını yenince Vietnam'da karışıklıklar yeniden başladı.

1908 — Fransız sömürge yönetimine karşı Tonkin'de ayaklanma oldu.

1911: Genel Vali olarak tayin edilen Albert Sarrant adındaki bir Fransız milletvekili Vietnam'a tedrici şekilde bağımsızlık verileceğini ilân etti. Vietnam'lılara bazı kısıtlı haklar verilecek olaylar yatıştırılmaya çalışıldı.

Ancak, 1887'den ikinci emperyalist evren savaşına kadar, Vietnam halkının direnişi etkili olamamış ve Fransa Vietnam'da emperyalist zorbalığını sürdürmüştür.

1922 — Fransa'da yaşayan Ho Şi Minh, «Sömürge Halklarının Birliği» adlı örgütü kurarak, bu mücadelede etkin bir rol oynamaya başladı.

Ho Şi Minh Fransa'da çalışmalarını hızlandırmış ve sömürgeciliğe karşı mücadele bayrağını açmıştı. 1922'de çıkardığı Le Paria gazetesinde sosyalistleri bu bayrak altında birliğe çağırıyordu.

Ho Şi Minh 1923 de Moskova'ya gitti. Daha 1922 yılında 3. Enternasyonal'in 3. Ensternasyonal'de, sömürgeler üzerine tezleri Ho Şi Minh'i çok etkilemiştir.

1924 yılında Komintern'in 5. kongresine katıldı. 1925 yılında Çin'e geçti ve oradan Batı Avrupa'ya giderek Vietnam'daki Fransız emperyalizminin insanlık dışı sömürgecilik siyasetine ve baskılarına karşı mücadele çağrılarında bulundu.

1930 — Çin — Hndi Komünist Partisi kuruldu. Hi Şi Minh Çin'den Siam'a giderek, Vietnam'ın kurtuluşu için faaliyetlerini yürüttü. Parti Vietnam'da illegal mücadelesini sürdürdü. Bir süre sonra, partinin varlığı hareketi etkiledi ve Vietnam Halkının dağınık mücadelesi giderek toparlanmaya ve Fransız sömürgecilerine karşı verilen mücadele daha disiplinli olmaya yöneldi. Partinin siyasî çizgisi, «İşçi sınıfının yönetiminde sağlam bir işçi köylü ittifakının gerçekleştirilmesi ve Fransız sömürgecilerine karşı halkın silâhlı direnişini örgütlemekti.»

1930 — 1931 — Özellikle ülkenin kuzeyinde gelişen «Nghe Tinh Sovyetleri» hareketi, ilk defa işçilerin veköylülerin arasında sağlam bir ittifakı gerçekleştirdi ve işçi sınıfı hegemonyası ve işçi köylü hareketinin nüvesi ortaya çıktı.

1936 — Fransa'da, «Halk Cephesi» iktidara geldi ve böylece Çin — Hindi Komünist Partisi de gizlilikten kurtularak serbestçe çalışmaya başladı. Parti demokratik hareketler aşamasında bütün gücüyle çalışarak, Vietnam'da sömürgeciliğe karşı, gerici saraya ve işbirlikçi bürokratlara karşı, bağımsızlık, demokrasi ve barıştan yana tüm güçleri tek cephede birleştirme siyaseti izledi. Çin — Hindi Komünist Partisi kırlarda ve şehirlerde yoğun bir siyasî mücadele hareketini başlattı. Bu süreç 1939 yılına kadar devam etti.

1939 — II. Emperyalist Evren savaşı başladı. Japonların Çin ile savaşı devam ediyordu. Japon militaristleri 1940 yılında Ç/in'e yapılan silâh yardımını kesmek amacıyla Fransa'ya bir ultimatom verdi. Kabul edilmeyince Tonkin'e saldırdılar ve sınırı aştılar. Fransız Hükûmeti Japonlar'ın Tonkin'e girmesini kabul etti.

1941 — Vietnam'ın kuzeyinde Çin — Hindi Komünist Partisi'nin katılmasıyla «Vietnam'ın kurtuluşu için Birlik» kuruldu.

Bu birliğin kısaltılmış adı «VİETMİNH» dir. Parti II. Dünya savaşının başlamasıyla yeni stratejisini saptadı. Birinci amaç olarak «ulusal kurtuluşu, merkezî görev olarak da, «devrimin hazırlanması» ön plâna aldı.

1944 — Japon'lar Çin — Hindi'nin istilâsına giriştiler ve 1945 yılının mart ayında yönetimi Fransa'dan devraldılar. Böylece Çin — Hindi'nin tüm yöenetimi ve banka ve sanayi kuruluşları Japon emperyalizminin kontrolüne geçiyordu.

1945 Ağustos'ta Sovyetler Birliğinin ve Müttefik Devletleri'nin ordularıkesin başarı kazandılar Japonya teslim oldu. Bütün Vietnam'da genel ayaklanma başladı ve Vietnam Halk Kurutuluş Cephesi, Ağustos Devrimini zafere ulaştırdı. Vietnam Demokratik Cumhuriyeti kuruldu. İmparator «Bao Dai» imparatorluktan vazgeçerek Hükûmet yüksek müşaviri oldu.

Hi Şi Minh Vietnam halkı ve bütün dünya önünde «Bağımsızlık Bildirisi» ni okudu.

İkinci Dünya Savaşı bitince general De Gaulle Çin — Hindi'ni tekrar Fransız sömürgesi haline getirmek için Vietnam'a asker çıkardı. O güne kadar Fransızlar Vietnam'a tanklar, uçaklar ve en iyi silâhlarla donatılmış 400.000'i aşkın asker göndermişlerdi.

1946 — Vietnam Demokratik Cumhuriyeti Meclisi Hanoi'de toplanarak Ho Şi Minh'i başkanlığa getirdi. Fransa, Vietnam Demokratik Cumhuriyetini resmen tanıdı. Fakat Kasım ayında Frasnız topçusu Hayfong'u bombaladı ve arkasından kuzeyde mevzilenen Fransız emperyalizminin askeri Hanoi'ye saldırya geçtiler. Bunun üzerine başkan Ho Şi Minh direnme savaşını ilân etti: «Elinizdeki bütün imkânlarla savaşın. Silâhlarınızla, kazma, kürek, sopalarınızla savaşın!...» diyordu.

1946'dan Fransız emperyalizminin bozguna uğratıldığı Dien Bien Phu (1954) zaferine kadar ilk büyük direniş savaşı devam eti.'.

1954 — Fransızlar, Vietnam İşçi Partisinin öncülüğünde gerillâ savaşı veren Halk Ordusuna karşı, güneyde feodallerle ve işbirlikçi burjuvaziyle anlaşarak karşı — devrimci bir ordu kurdu. Mücadele «Dien Bien Phu» da Fransız istilâcılarının ve güneydeki karşı devrimci ordunun bozguna uğratılmasıyla son buldu.

İşçi sınıfının öncülüğünde başlatılan Vietnam halkının direnme savaşı zaferle sonuçlandı.

Cenevre Andlaşması

Fransız istilâcılarının arkasında ABD emperyalizmi vardı. A.B.D. emperyalizmi tüm Çin — Hindi yarımadasını elinden kaçırmak istemiyordu. ABD'nin amacı, burada hem iktisadî sömürünün deyamını sağlamak, hem de Sovyetler Birliğine ve Çin Halk Cumhuriyeti'ne karşı Çin — Hindi'ni askeri bir üs haline getirmekti

Cenevre'de 21 Temmuz 1954' de mütareke imzalandı. Buna göre Vietnam iki yıl için ikiye bölünüyordu; bu sürenin bitiminde her iki keşimde (güney kuzey) yapılacak genel seçimlerin ardından, güneyle, kuzeyin birleştirilmesi öngörülüyordu.

1954'ün Temmuz ayında, 17. paralel kuzay ve güneyi ayırdı. Bu durum iki yılso nra 20. Temmuz. 1956'da yapılacak seçimlere kadar devam edecekti. Böylece ülkenin kuzeyi «Ulusal kurtuluş Cephesi» nin yönetiminde, güneyi ise A.B.D. emperyalistleri ile Fransız emperyalislterinin yönetiminde kalıyordu. A.B.D. emperaylizmi sürekli olarak Fransız saldırganlarını desteklemiş ve yapılan savaş harcamalarının %80'ini karşılamıştır. Hatta bu dönemde A.B.D. Dış işleri Bakanı J. F. Dullas'ın Fransızlara, Dien Bien Phu'da nükleer silâh kullanmayı önerdiği de bilinmektedir

Cenevre Sözleşmesiyle. 17. paralelden Kuzey ve güney arasına çekilen çizgi, aslında sadece askerî ayırma çizgisiydi ve siyasî ya da coğrafi bir nitelik taşımıyordu (Cenevre sözleşmesinin 6. maddesi) Ateş - kes tamamen gerçekleşince, Fransa, ordularını güneyden çekecek ve 1956 seçimleri de Vietnamı bir tek önderlik altında birleştirecekti. Fakat bir müddet sonra ABD 17. paraleli siyasî ve coğrafi bir sınır olarak görmeye başlamıştı. Bu görüşün altında yatan gerçek A.B.D.'nin Güney Vietnam'ı kendi sömürgesi durumuna getirme arzusu idi.

1955 — Nitekim 1955'in ekiminde A.B.D.'nin hazırladığı bir senaryo uygulanır ve Güneyde Cumhuriyet ilân edilir. ABD emperyalizmi Ngo Dinh Diem'i devlet başkanlığına seçtirir.

Diem aslında bir toprak beyidir ve 1930 yılında Vietnam halkı Fransız istilacılarına karşı savaşırken O, Fransız sömürgecilerini desteklemiş ve Fransaya gitmiştir. Vietnam'a yardım vaadiyle giren ABD emperyalizmi, Bao Dai rejimini ekarte etmi şve yerine kukla Diem rejimini getirmiştir. Diem, Saygon'da ABD emperyalizmine bağlı kukla bir hükümet oluşturmuştur.

1956 — Cenevre Sözleşmesine göre seçim zamanı geldiğinde, kukla Diem hükümeti, CİA'nın direktiklerine uygun olarak seçimlerin yapılmasını engelledi. Güneydeki Saygon hükümeti Cenevre sözleşmesini tanımayacağını bildirdi. Çünkü, Vietnam halkının % 80'i Viet Minh'i tercih ediyor ve «özgürlük ve bağımsızlık» istiyordu. Eisenhower bile bu davranışın nedenini şöyle açıklamıştı: «Seçimler yapılacak olsaydı, Ho Şi Minh oyların en az % 80'ini alırdı.»

ABD 1955îden itibaren yavaş yavaş, önce müşavir adı altında, sonradan da açıkça kendi askerlerini Güney Vietnam'a yığmaya başladı. Çünkü, ABD emperyalizmi Vietnam halkına «Neo — koloniyalizm» metodlarının sökmeyeceğini anlatmıştı.

1956 yılının Nisan ayında Fransızlar, son seferi birliklerini de geri çekerek Güney Vietnam'ı ABD emperyalizmine terketmişlerdi. Bu tarihte nsonra Güney Vietnam açıkça ABD emperyalizminin eğemenliği altına girdi.

1958 — Diem rejimi CİA'nın emirlerine uyarak tutuklamalara girişti. Arkasından bir dizi kanun yayınlayarak koyu bir faşist dikta rejimi kurdu. ABD Vietnam Cumhuriyetinin S.E.T.O. askeri blokuna katılacağını açıkladı. ABD emperyalizmi, Güney Doğu'da Sosyalist Devletleri kuşatma politikasını uygulamaya başladı. Aynı tarihlerde, Kuzey de Viet Minh Sovyetler Birliğinden ve Çin Halk Cumhuriyetinden aldığı yardımlarla gelişiyor ve savaşta tahrip olan ülke ekonomisini büyük hamlelerle yeniden ninşa ediyordu. Vietnam İşçi Partisinin öncülüğünde sosyalizmin inşası hızla gelişiyordu. Vietnam Halkı büyük bir tutkuyla çalışıyor ve zaferini pekiştiriyordu. ABD emperyalizminin uşağı Diem Hükümetinin, halk üzerindek ibaskıları yoğunlaştırması üzerine güneyde gizli gerilla örgütleri kurulmağa başlandı. 1958'in sonuna doğru Güney Vietnam'da Amerikancı «Diem rejimine» karşı Viet—Kong'un direniş hareketi başladı.

1959 — Vietnam İşçi Partisi Güneyli gerillalara yardım edeceğini bildiriyor. ABD ile G. Vietnam'ın, Cenevre Andlaşması hükümlerini sürekli ihlâl etmeleri üzerine Vietnam'ın birleşmesi için hiç bir olanak kalmadığını gören Kuzey Vietnamlılar, «Vietnam Demokratik Halk Cumhuriyeti»ni ilân ediyorlar.

1960 — Ho Şi Minh Vietnam İşçi Partisinin III. Kongresine başkanlık ediyor ve bir müddet sonra 81 Komünist Partisinin Moskovada toplanan konferansına katılıyor. Bu esnada, güneyde ABD fiilen savaşa başlamak üzere hazırlıklarını yoğunlaştırıyor. Güney Vietnam Devlet Başkanı Ngo Diem de askeri gücünü arttırarak Güney Vietnam halkını baskı altında tutuyor. Diem'in Milli Savunma harcamaları bütçede % 60'ı buluyor. Halkın direnişi karşısında âciz kalan Diem, durmadan hükümet değişikliği yapıyor. Diem'in, artan faşist baskıları karışsında güneyde Viet—Kong halk kitlelerinin de katılmasıyla «Güney Vietnam Ulusal Kurtuluş Cephesi»ni örgütlüyor. Seçimlerin gerçekleşmemesine, acımasız siyasal baskılara ve büyük sosyal dengesizliklere tepki olara kkurulan bu örgüt kısa süre içinde halk arasında büyük destek buldu. Batıda Vietkong diye adlandırılan Ulusal Kurtuluş Kuvvetleri, bu örgütün askeri kanadıdır.

1962 — ABD artık, doğrudan Kuzey Vietnam'a müdahale edeceğini açıklamıştı. Vietnamdaki asker sayısını artırdı ve Vietnam Demokratik Halk Cumhuriyeti'ni bombardımana başladı.

1963 — Güney Vietnamda halk ile Ngo Diem arasındaki bağlar iyice koptu. 20 Ağustos 1963 günü Hue'de oturan 80.000 kişiden 10 bini Gia Hoi köprüsünü geçmek isteyen binlerce Ngo oskerine karşı direndi, askerlerle Budistler arasındaki bu çarpışma nedeniyle Diem sıkı yönetim ilân etti.

Artık Ngo Diem Amerikanın kullanabileceği bir adam olmaktan çıkmıştı. Buna rağmen şiddet tedbirlerinde devam ediyordu. ABD Başkanı Kennedy de Diem'in düşürülmesinde ısrar ediyordu. Kasım 1963 de CİA'nın düzenlediği bir darbe sonucunda Ngo kardeşler (Ngo Diem. Ngo Nhu) öldürüldüler ve 9 yıl süren Ngo diktatörlüğü sona erdi Darbeden 5 gün sonra geçici bir hükümet kuruldu, siyasi tutuklular serbest bırakıldı. O zaman öğrenildi ki kadınlı erkekli yüzlerce

(Devamı 5. Sahifede)

Vietnam İşçi Partisi

Güney Doğu Asya'nın, savaşan Vietnam, Laos ve Kamboçya halklarının, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm yolundaki mücadeleleri birbirleriyle adeta kaynaşmış gibidir. Geçmişte olduğu gibi yarın da bu halklar birlikte hareket etme ve dayanışmanın en güzel örneklerini vereceklerdir. Fransız sömürgeciliği ardından da Amerikan emperyalizmi bu dayanışmayı bozmak için elinden geleni yapmış ama halkların kardeşliği emperyalizmin dişlerini sökmeyi başarmıştır.

Vietnam, Kamboçya ve Laos'taki mücadele, aynı zamanda Parti'nin öneminin ve Parti'nin çok geniş halk yığınlarını, emperyalizme ve onun yerli ortaklarına karşı mücadelede, nasıl örgütleyip başarıya ulaştırdığının en güzel örneklerinden biridir.

Güney Doğu Asya'da sosyalizm mücadelesinin 1930 yılında HO Şİ MİNH'in Çin Hindi Komünist Partisi'ni kurmasıyla başladığını söyleyebiliriz. Gerçi bu parti bir süre sonra etkinliğini kaybetmiştir, ama dünyanın bu bölümündeki sosyalist kadroların yetişmesinde önemli rol oynamıştır. Ancak, özellikle emperyalizme karşı mücadelede geniş halk cephelerinin kurulmasıyla Çin Hindi Komünist Partisi 1945 Kasımında dağıtılmıştır.

Vietnam, Laos ve Kamboçya'da emperyalizme karşı mücadele bu tarihten sonra her ülkenin kendi özgül şartlarına göre başarıyla sürmüştür. Çinhindi Komünist Partisi'nın temel kadroları ideolojik çalışmalarını daha uzun bir süre Marksist çalışma gruplarıyla sürdürdüler. Asıl parti ortada görünmüyordu. Yığınlar o an için ülkeyi yıllar boyu pençeleri altında tutmuş Fransız sömürgecilerine karşı örgütlenmeliydiler. Bu yüzden de Parti su yüzüne çıkmadı. ancak 5000 civarındaki üyeleri bütün halk tabakaları içinde çalışarak mücadelenin önderliğini yaptılar. Mücadelenin bayrağını «Vietnam'ın Kurtuluşu İçin Birliği» taşıyordu. Ho Şi Minh tarafından 1941 yılında kurulan bu örgüt, zamanla Birleşik Vietnam Milliyetçi Cephesi adını aldı. Artık Fransızlara karşı mücadele iyice kızışmıştı.

1951 yılına gelindiğinde, Partinin yığınlar önüne çıkması zamanı gelmişti. Ve Vietnam İşçi Partisi, Lao Dong, kuruldu. Lao Dong yine de, asıl, Cephe içinde çalışıyordu. Komünist unsurları tarafından yönetilen bu cephe çok genişti. Demokratik, sosyalist Budist, Katolik unsurları çeşitli kitle örgütlerini kapsıyordu. 1954 yılına, ve Vietnam halkının kaderini tayinde büyük rol oynayacak Dien Phu savaşına gelindiğinde, Vietnam İşçi Partisi'nin üye sayısı 400.000'i aşmıştı. Parti hücreleri ülkeye yayılmıştı, köylü kökenli ordu tamamen partiyi destekliyordu. cephe tamamen partinin kontrolü altındaydı.

Parti Merkez Yönetim kurulu üyelerinden general Giap'ın yönilgiye uğratıldılar. Bundan sonra yapılan Cenevre konferansınnettiği ünlü Dien Bien Phu savaşında Fransızlar büyük bir ye-da Vietnam taraf olarak masa başına oturdu ve görüşmelerin sonunda ülke kuzey ve güney olmak üzere ikiye ayrıldı. Artık Vietnam İşçi Partisinin tek bir sloganı vardı: «Kuzeyi savunalım, güneyi kurtaralım, milletçe tekrar birleşelim.»

Bu amaca ulaşmak için kitleleri daha da fazla örgütleyebilmek amacıyla 1955'de Ana Vatan cephesi kuruldu. Bu cephe Güney Vietnam içinde mücadele eden unsurları da kapsayacaktı. Ancak Güney Vietnam Kurtuluş Cephesi Güney'de daha etkin oldu. Bu cephenin liderleri aynı zamanda Vietnam İşçi Partisinin üyeleriydiler. Parti, iktisadi, sosyal kültürel ve askeri alanda her yere damgasını vurmuş, Vietnam halkının zafere giden yolunda örgütlü mücadelenin en güzel örneklerinden birini vermişti. Partinin işi zordu. Kuzey Vietnam gibi sömürgecilğin pençesinden yeni kurtulmuş bir bölgenin ekonomisini ayakta tutmak, partinin gücünü bir an bile kaybettirmemek ve her gün daha da güçlenmesi için çalışmak ve Fransızlardan sonra dünyanın en güçlü emperyalist devletinin korkunç savaş çarklarına karşı savaşmak gibi çok zor görevleri vardı. Bu büyük mücadelesinde Vietnam İşçi Partisi diğer sosyalist ülkelerle her alanda dayanışmanın en güzel örneklerini verdi.

Vietnam İşçi Partisi gücünün önemli bir kısmını lider kadrosu arasındaki büyük birlikten alır. Parti Ho Şi Minh gibi büyük bir liderin ölümünden sonra bile aynı kaynaşmışlığı göstermiş) çıkması kaçınılmaz olan fikir ayrılıklarını kaynaştırmanın, birliğe ulaştırmanın yolunu bilmiştir. Parti Merkez komitesinde 71 kişi vardır. Politbüro 19 kişidir ve çoğu dünya çapında ünlü devrimcilerdir. Le Duan, Truong Chinh aynı zamanda partinin başta gelen teorisyenleridir. Pham Van Dong, Giap, aynı zamanda Güney Vietnam kurtuluş cephesinin liderlerinden olan Le Duc Tho, politbüronun birbirleriyle kenetlenmiş üyelerinden bazılarıdır. Partinin çok önemli bir Kadrolar okulu vardır. Son derece sağlam bir eğitimden geçen kadrolar Amerika'nın korkunç bombardımanlarıyla harap olan ve yıllardır bir savaş ekonomisini sürdürmek zorunda olan ülkenin çok çeşitli sorunlarıyla da savaşmaktadırlar. Parti kadrolarında zaman zaman disiplinsizlikler görülmüş, 1 milyona varan üye sayısının getirdiği zorluklar zaman zaman sıkıntı vermiştri. Fakat Partinin temel kadrolarının dayanıklığı herşeyin üstesinden gelmelerini sağlamıştır.

Parti gazetesinde yayınlanan bir yazı partinin durumunu şöyle ortaya koyar: «Lao Dong yaratıcı bir parti, Marksizm - Leninizmin evrensel gerçeği ile Vietnam devriminin kaynaşmasından meydana gelen yaratıcı bir partidir... Bu bir kuraldır. Yaratıcı olmazsa bir devrim başarıya ulaşamaz. Dogmatizm devrimi yenilgiye götürürü.»

SOSYALİZMİN TEMEL KAVRAMLARI

EMPERYALİZM

Geçen yüzyılın son çeyreğinden beri gelişmiş kapitalist ülkelerde kapitalist üretim tarzının ve toplum biçimlenmesinin yeni bir gelişme aşamasına, emperyalizme geçildi. Emperyalizmin özünün bilimsel bir şekilde açıklanması bundan altmış yıl kadar önce Lenin tarafından yapıldı. Lenin emperyalizmin, kapitalizmin en yüksek ve en son aşaması olduğu teorisini kurarak bu görevi yerine getirdi.

Lenin'in emperyalizmin temel nitelikleri ve tanımlanması hakkında getirdiği görüşlerin doğruluğu, gerek Büyük Ekim Devrimi ve onu izleyen devrimlerin pratiğinde, gerekse emperyalizmin sonraki gelişme sürecinde defalarca kanıtlandı. Lenin'in emperyalizm teorisi günümüzde de geçerlidir ve emperyalizm yıkılıncaya kadar da geçerli kalacaktır. Bu teori bütün ülkelerin işçi sınıfı devrimcilerine, içinde yaşadığımız çağı kavramada büyük ışık tutmaktadır.

Lenin, Marks ve Engels'in görüşlerine uygun bir şvekilde kapitalizmde gelişen bütün olguları, kapitalizmin zorunlu bir şekilde sosyalizm tarafından ortadan kaldırılması açısından incelemiş ve böylece kapitalizmin tekelci aşamaya geçmesiyle, kapitalizmin temel çelişkisinin ve bununla birlikte diğer bütün çelişkilerin keskinleşmesinin nitelik olarak yeni bir aşamaya girmiş olduğunu tespit etmiştir. Artık eski, zamanını doldurmuş kapitalizmin dünya çapında sosyalizm tarafından ortadan silinmesi gündeme gelmişti.

«Emperyalizm, genel anlamda, kapitalizmin bazı özelliklerinin gelişimi ve doğrudan doğruya devamı olarak ortaya çıkmıştır. Fakat kapitalizm, kapitalist emperyalizm haline ancak gelişiminin belli ve çok yüksek bir derecesinde, kapitalizmin temel özelliklerinden bazıları kendi zıtlarına dönüşmeye başladığı zaman, kapitalizmin yüksek bir ekonomik ve toplumsal yapıya geçiş döneminin bazı unsurları, bütün gelişim çizgisi boyunca biçimlenip belirdiği zaman geçebilmiştir. «(Lenin, «Emperyalizm — Kapitalizmin En Yüksek Aşaması»)

Emperyalizm tekelci kapitalizmdir. Ekonomik karakteri açısından Lenin emperyalizmin beş temel özelliğini şöyle nitelendirmektedir:

«1. Üretimde ve sermayede görülen yoğunlaşma öyle yüksek bir gelişme derecesine gelmiştir ki, ekonomik hayatta tayin edici rol oynayan tekelleri yaratmıştır;

2. Banka sermayesi sanayi sermayesi ile kaynaşmış, ve bu finans — kapital temeli üzerinde bir mali oligarşi kurulmuştur;

3. Sermaye ihracı, meta ihracından ayrı olarak özel bir önem kazanmıştır;

4. Dünyayı aralarında bölüşen uluslararası tekelci birlikler kurulmuştur;

5. En büyük kapitalist kuvvetlerce dünyanın toprak bakımından paylaşılması tamamlanmıştır.

Emperyalizm, tekellerin ve finans kapitalin egemenliğinin kurulduğu, sermaye ihracının birinci plânda önem kazandığı, dünyanın uluslararası tröstler arasında paylaşılmasının başlamış olduğu ve dünyadaki bütün toprakların en büyük kapitalist ülkeler arasında paylaşılmasının tamamlanmış olduğu bir gelişme aşamasındaki kapitalizmdir.» (age).

Fakat Lenin emperyalizmin yalnızca ekonomik yanlarını incelemekle kalmamış, onun toplumun gelişmesindeki tarihsel yerini de tespit etmiştir. Emperyalizmin tarihsel yeri, onun kapitalizmin en yüksek ve en son aşaması olmasıdır. Emperyalizm zorunlu olarak sosyalizme yol açacaktır ve bu anlamda sosyalizmin arifesi sayılır. Lenin, emperyalizmin bu açıdan bir tanımını, «Emperyalizm ve Sosyalizmin Ayrılması» adlı yazısında şöyle verir:

«Emperyalizm kapitalizmin özel tarihsel bir aşamasıdır. Bu özellik üç yönlüdür: Emperyalizm, 1), tekelci kapitalizm; 2), asalak ya da çürüyen kapitalizm; 3) geberen kapitalizmdir.»

Biz de emperyalizmi bu açıdan incelemeye çalışacağız, önce onun ekonomik muhtevasını, beş temel özellik içinde tâyin edici olan ekonomik tekel'i ve tekelci kapitalizmi ele alacağız. Bunu emperyalizmin asalaklığını toplumun gelişmesini engelleyici ve saldırgan karakterinin incelemesi izleyecek. Son olarak da emperyalizmin sona ermekte olduğu, yerini muzaffer proleter devrimlerle kazanılan sosyalizme bırakması ve buna yol açan kapitalizmin genel bunalımı ele alınacak.

Bu hafta Lenin'in «İşte bütün meselenin özü budur» dediği ekonomik tekel ve kapitalizmin serbest rekabetçi dönemden tekelci döneme geçişi üzerinde durmak istiyoruz.

ÜRETİMİN YOĞUNLAŞMASI VE TEKELLER

1870'lere kadar kapitalist üretim tarzı birçok küçük ya da orta büyüklükteki kapitalist işletmelerle yürüyordu. Bu işletmelerin gelişimi serbest rekabet şartları altında, yani sermayenin serbestçe ve kısıtlanmadan, sadece «kendi yaşama şartları ile belirlenen» bir şekilde hareket etmesi şartları altında ilerliyordu. Serbest rekabetçi dönemdeki kapitalizm, eski feodal düzene oranla üretici güçlerin gelişmesine büyük katkılarda bulunmuştu. Fakat aynı gelişme, öte yandan hızlı bir sermaye yoğunlaşmasına ve merkezileşmesine, bu durum da büyük ve güçlü işletmelerin doğmasına yol açmıştı. Bunun sonucu da kapitalizmin temel çelişmesinin muazzam bir şekilde keskinleşmesi olmuştu. Üretici güçlerin gelişmesi üretimin görülmemiş ölçülerde sosyalleşmesini doğururken, sermayenin merkezileşmesi, bunun az sayıda kapitalistin elinde toplanmasına yol açıyor ve böylece üretici güçler ile üretim ilişkileri arasındaki çelişki son derece keskinleşiyordu.

Serbest rekabetin işlemesini sağlayan, kapitalizmin kanunları, kapitalist gelişmeyi öyle bir yere getirmişti ki, aynı serbest rekabet burada sermayenin değerlenme imkânlarını artık kısıtlar olmuştu. Sermaye kendi gelişmesine kendisi engel oluyordu.

İşte bu aşamada sermaye yoğunlaşmasının ve merkezileşmesinin doğurduğu tekeller ortaya çıkarak kapitalizmin kendi gelişmesine engel haline gelmiş olan serbest rekabet şartları üzerinde yükselen fiyat ve kâr mekanizmasını zor kullanarak kırdılar, yeni, sermayenin gelişme taleplerine uygun fiyat ve kâr mekanizmaları kurdular. Bu tabii ki gelişmenin ancak belirli bir aşamasında, serbest rekabetin kendiliğinden tekeli yarattığı aşamada söz konusu olmuştur. Çok sayıdaki işletmeler arasında serbest rekabet şartları altında rekabeti ve dolayısıyla birikimi zorlaştırmaları karşısında, az sayıda tekelin kendi aralarında anlaşmaları çok daha kolaydı. Üretimin eriştiği yüksek seviye sermayenin varlığını sürdürebilmesi için büyük kapitalist birleşmelerin, kapitalist tekellerin ekonomik ve siyasal gücünü kullanmasıyla mümkün olabiliyor. Bu yüzden kapitalist tekel üretimi ve kâr elde etmeyi yeni şartlar altında gerçekleştirebilmiş sermayenin yüksek bir aşamasıdır.

Bu, bir dizi işletmenin birleşmesi, hakimiyet kurması ve yüksek kârlar sağlayacak, ve kâr oranlarının düşme eğilimine karşı koyacak tekelci bir sistemin kurulmasıyla olmuştur. Tekel kapitalistlerin amacı yüksek kârların elde edilmesidir. Bunun için serbest rekabetin kaldırılması, fiyatların ve kâr oranlarının serbestçe piyasada belirlenmesine son verilmesi gerekiyordu.

Kapitalist tekel bu yüzden bir rastlantı sonucu ortaya çıkan bir olgu değildir, tersine kapitalist gelişmenin zorunlu olarak vardığı bir yerdir. Tekelin anlamı, toplumun ekonomik ve politik zor kullanılarak sermayenin egemenliği altına alınması, sömürünün artması, üretici güçlerin gelişiminin engellenmesi ve üretimin sosyalleşmesi ile üretim araçlarının özel mülkiyeti arasındaki çelişkinin daha da derinleşmesi demektir.

TEKELLERİN ÖRGÜTLENME BİÇİMLERİ

Kapitalist tekel kapitalist ekonominin çeşitli alanlarında sanayi tekelleri, banka tekelleri, ticaret tekelleri vs. gibi çeşitli biçimlerde ortaya çıkar. Tekel tek bir emperyalist ülke içinde ve aynı zamanda uluslararası plânda örgütlenebilir. Diğer tekel biçimlerini ilerde inceleyeceğiz, burada sanayi tekelleri üzerinde durmak istiyoruz. Sanayi tekelleri, üretimin yüksek bir yoğunlaşma düzeyinde bir ya da birkaç daldaki meta üretimini ve pazarı birleşerek kontrolları altına almış olan büyük sanayi işletmelerinin birliği şeklinde ortaya çıkar. Bu birleşme bunlara tekelci çapta ekonomik ve politik güç sağlar ve böylece bunlar ekonominin belli bir alanında hakimiyetlerini kurma ve tekel kârları sağlama imkânına kavuşurlar.

Sanayi tekelleri çeşitli örgütlenme biçimlerinde ortaya çıkarlar. Geçici fiyat anlaşmalarının ve bazı küçük birleşmelerin dışında, tekelci kapitalizmin gelişme süreci içinde kapitalistler arası birleşmelerin ve tekellerin belli başlı dört ana biçimde örgütlendikleri görülür: Karteller, sendikalar, tröstler ve holding şeklindeki şirketler.

Karteller, tek bir sanayi dalındaki işletmelerin herbirinin kendi özerkliğini koruduğu fakat anlaşmalarla o daldaki hakimiyetin kurulduğu tekelci bir birleşmedir. Bu anlaşmalarla o daldaki tekelci fiyatlar tespit edilmekte, pazarlar paylaşılmakta, üretim miktarları tespit edilmektedir.

Sendikalar kartellerden bunlarda tek tek işletmelerin ticari özerkliğinin kaybolmuş olmasıyla ayrılır. Malların piyasaya sürülmesi ve hammaddelerin alınması ortaklaşa ve birlikte yapılır.

Tröstler tekelci birleşmenin daha yüksek bir biçimidir. Tröstlerde bir ya da birkaç dalda üretim dalındaki işletmeler birleşerek tek tek işletmelerin gerek üretimdeki gerekse ticari alandaki özerklikleri kalmamıştır. Katılan bütün işletmelerin mülkiyeti birleşmiş ve bütün işletmeler tek bir yönetim altına alınmıştır. Bu yönetim, üretimi, pazarlamayı, mali işlemleri herşeyi yürütür.

Şirketler tröstlerden daha geniş kapsamlı tekelci birleşmelerdir. (Ülkemizde bunlara holding de denmektedir.) Bunlar çeşitli sanayi, ticaret, sigorta ve banka işletmelerinin birleşmesinden oluşan tekellerdir. Holdinglere katılan tek tek işletmelerin kanuni özerkliği olabilir, ama tamamen bir avuç büyük kapitalistin kontrolü altındadırlar. Bu kontrol, tek tek işletmelerin hisse senetlerini elde bulundurularak sağlanır.

Tekellerin örgütlenme biçimleri böyle çeşitlilikler gösterse bile, hepsinin özü her zaman aynıdır: Muazzam ölçülerde ekonomik ve politik gücün birkaç büyük kapitalistin ellerinde toplanması, tekel kârları uğruna mücadele, toplumsal hayatın bütün alanlarında egemenlik ve baskı kurma çabası.

Gelecek hafta tekellerin ekonomik faaliyetlerini, tekelci kârların oluşmasını, tekelci rekabeti ve tekel fiyatlarını inceleyeceğiz.

Mebus pazarları patronlar...

(Baştarafı 1. Sayfada)

nı yayınlıyorlar. Bu «yüzen ve gezen oylar» öylesine gezgin ki, gazetelerin erken çıkan akşam baskıları ile ertesi sabah yayınladıkları baskılar arasında bile «parlamento aritmetiği» de ğişebiliyor.

Bu transferler arasında dünya tarihinde eşi benzeri görülmemiş politika cambazlıkları ve eşi benzeri görülmemiş mebus pazarları kuytu köşelerde alabildiğine sürmekte ve herkesin gözü önünde kıyasıya bir alım—satım devam etmektedir.

İşte burjuva parlamento tarihine «Altın» (!) harflerle geçecek birkaç örnek:

★ AP'ye geçmek ve güvenoyu vermek üzere 9'larla birlikte DP'den istifa eden DP milletvekili Hasan Değer, AP ile anlaşamadığının ertesi günü CHP ye girmiştir. Hasan Değer politika hayatına Menderes'in DP'sinde başlamış, AP'de milletvekili olmuş, sonra DP'ye geçmiş ve Meclis'de bezirganların en ünlülerinden birisi olarak tanınmıştır. CHP Genel Başkanının değeri öven sözleri herhalde Değer'in millete «değerli» hizmetlerinden ileri gelmektedir.

★ Nebil Oktay, CHP, milletvekili iken Turhan Feyzioğlu ile birlikte Güven Partisi'ne geçmiş, Ecevit aleyhtarlığının ve Anti—Komünizm ticaretinin bayraktarlığını yapmış, 12 Mart faşist döneminde bakanlık koltuğuna kurulmuş birisidir. Bu politikacı birkaç ay önce CHP ye olan bağlılığını dile getirerek «Yuvaya dönmüş», ama bir ay sonra istifa edip tekrar CGP ye girmiştir. Derken yeniden CGP'den istifa ederek «CHP ile arasında bir fikir ayrılığı olmadığını» söylemiştir.

★ AP milletvekili Emin Turgutalp hükûmet programlarının mecliste görüşülmesi devam ederken AP'den istifa edip CHP ye girdi. Ecevit bu haberi özel bir masajla halkımıza «Müjde ledi» ve TRT 21 haberlerinde bu «sevindirici» haberi yayınladı. Ne var ki hemen ertesi gün 13 haberlerinde Sayın Turgutalp'in yeniden AP'ye girdiğini öğrendik. Hazret, bir gecelik vicdan muhasebesinden sonra bir akşam önce istifa ettiği partisine ertesi sabah tekrar döndüğünü açıkladı. Sonradan öğrendik ki, istifa haberini duyan Demirel yuvadan kaçan kuşu Orman Bakanlığı vaadiyle tekrar yuvaya geri alabilmiş.

İşçi sınıfı sosyalistleri olarak ilân ediyoruz:

★ Bütün bu çirkef politikacılığın Bizans oyunlarının, şark bezirgânlığının halkımızla ilgisi yoktur Hakim sınıflar adına halkımızın tepesinde boza pişiren burjuva bezirgân partilerin bu çirkinlikleri onların halkımızı temsil etmediğini yeni bir belgesidir

★ Burjuva parlamentarizminin riya, demagoji ve menfaat batağında yüzen ve gezen politikacıların karşısına işçi sınıfı ahlâkına ve dürüstlüğüne dayanan, işçi sınıfı bilimini kılavuz alan politikayla karşı çıkıyoruz.

★ Her geçen gün ipliği biraz daha pazara çıkan burjuva politikacılığının gitgide maskesi daha fazla düşen yüzünü kitlelere teşhir etmek için ajitasyon görevimizi yaygınlaştırmalıyız.

★ Burjuva parlamentarizmini teşhir ederken, 1971 öncesinde birtakım sol çevrelerin yaptığı gibi asla unutmamalıyız. Bunun alternatifinin «asker — sivil aydın zümre» olmadığını, burjuva parlamentarizmine karşı işçi sınıfının ve halkın örgütlü güçlerinin demokratik ve devrimci politikasını savunacağımızı bilmeliyiz.

★ «Mebus Pazarları»nın ardında vatan aslında, egemn sınıfların sömürüden pay alma kavgasıdır.

★ Mebus pazarları kokuşmuş kapitalist düzenin bir aynasıdır. Kapitalist düzen yaşadıkça bu ve benzeri kokulardan kurtulmak imkânsızdır.

Milliyetçi cephe'ye

(Baştarafı 1. Sahifede)

Emperyalizme bağımlı yerli egemen güçlerin bütün karanlık plânlarına ve şimdilik Milliyetçi Cephe partilerinde somutlanan egemen güçler despotizmine karşı, kararlı ve azimli, ama akıllı, bilinçli mücadele vermek, işçi sınıfı sosyalizminin örgütlü güçlerine ve tüm ilerici ve demokratik güçlere düşmektedir.

Milliyetçi Cephe'nin yerleştirmek isteyeceği polis devletine karşı ve MC partileri arasında, açık askerî diktatörlük için komplolar düzenleyecek faşist kliklerin tertiplerine, oyunlarına karşı, devrimci uyanıklığı elden bırakmadan mücadele etmenin tek yolu, faşist tırmanışın önüne örgütlü emekçi kitlelerle çıkmaktır.

Faşist kliklerin ve onların ardındaki açık - gizli örgütlerin, devrimcileri işçi sınıfından ve enmekçi yığınlarından tecrit etme çabalarını boşa çıkarmak için daha geniş ölçüde kitlelerle bağ kurmak, daha geniş ölçüdeki emekçi yığınlarını anti - faşist anti - emperyalist mücadeleye sokmak zorunludur. Ve bu çabalar içinde, emekçi yığınların öncü gücü işçi sınıfının politik örgütlenmesini güçlendirmek, tüm çabalarımızı bu yörüngede ve işçi sınıfının merkezî otoritesini ileri düzeyde inşa etmek yolunda yoğunlaştırmak şarttır.

MC'nin yerleştirmek istediği türden baskıcı, faşist özlemli bir yönetimin kök salması, faşizmin daha da güçlenmesi, ancak onun karşısındaki sosyalist ve demokratik güçler zaaf gösterirlerse mümkündür. Faşizm kaçınılmaz bir olgu değildir. Faşizm,ancak ona karşı mücadele edilerek önlenibelir. Ve bu bu mücadelenin etki ölçüsü işçi sınıfının siyasi gücünden geçer.

Kıbrıs Anayasası

(Baştarafı 1. sayfada)

mek için bin bir dolap çevirdi.

Nitekim anayasa taslağı, kurucu meclis üyelerinin önüne bir emrivaki halinde getirildi. O kadar ki, kurucu meclis üyeleri daha taslağı görmeden, Denktaş'ın oğlu Raif Denktaş tarafından yönetilen Zaman Gazetesinde tam metin yayınlandı. Kıbrıs Ülkü Ocaklarının da başkanı olan ve faşist olmakla övünen Raif Denktaş, anayasa taslağının «mükemmel olduğunu» iddia ediyor ve bu taslağı değiştirmek isteyelneri «hainlikle» suçluyordu.

Oğul Denktaş böylesine «ulurken», Kurucu Meclis'teki tartışmalar da bir dizi antidemokratik ve yasadışı uygulamayla kısıtlandı ve taslak bir emrivaki haline getirildi.

Oysa KFTD Anayasa Taslağı, Kıbrıs Türk Toplumu içinde, demokratik bir düzeni kurmayı değil, açıkça Denktaş kliğinin sultasını pekiştirmeyi amaçlamaktadır.

Önce Devlet Başkanına meclisi feshetme yetkisi verilmiştir. Bu 1876 Osmanlı Kanun-u Esasiyesinden hiç de farklı bir hüküm değildir. Kendini şimdiden devlet başkanı gören Denktaş, ipleri elinde tutmanın hesabı içindedir. Keza «yasa organı olan KFTD Meclisi» «bütçe tasarısı üzerinde gider artırıcı veya belli giderleri azaltıcı önerilerde bulunma» hakkı tanınmamaktadır. Kıbrıs'ta yıllar yılı Türkiye'ye bağımlı asalak bir toplum yaratmaya çabalayan ve ETİ şirketi gibi vurguncu tekeller oluşturup, toplumun bütün kaynaklarını havasızca sömüren Denktaş ve kliği, anayasa taslağına kendilerini idarî bakımdan denetleyecek hiç bir yargı organını koymamışlardır. Danıştay (ya da benzeri bir kuruluşun) adı bile yoktur anayasa taslağında.

Siyasi partiler hakkında kapatma kararı verebilme yetkileri ile donanmış olan Yüsek Mahkeme üyelerinin atanması, hiç bir demokratik ülkede görülmemiş ilkelere bağlanmıştır. Yüsek Mahkeme üyeleri «Bakanlar Kurulu'nun kararı ile üst kademe yöneticileri, ilgili banan, başbakan ve devlet başkanının imzasını taşıyan kararname ile» atanmaktadırlar.

Yani muhtemel «davacı» savcıyı ve yargıcı kendisi seçmektedir. Üstelik «Üst kademe yöneticileri» kimlerdir? İlgili bakan hangi bakandır? Bütün bu belirsizlikler, Denktaş kliğinin amaçlarını, hesaplarını ortaya yeterince çıarmaktır.

Gerek taslağın hazırlanmasıyla görevli kurucu meclisin seçimi, gerek taslağa hakim olan zihniyet, gerekse Denktaş kliğine muhalefet ya da «rekabet» edebilecek unsurların tasfiyesinde kullanılan yöntemler, Kıbrıs'ta mevcut baskı ve sömürü düzeninin açık faşist niteliğinin, nasıl hayasızca resmileştirilmek istendiğini açıkça belgeliyor. Bütün demokratik güçler, bu antidemokratik anayasaya «hayır» demekle yükümlüdürler.

TDF

(Baştarafı 1. sayfada)

«Sayın Ahmet Kaçmaz,

28—31 Mart 1975 tarihleri arasında Federal Almanya'nın Golsenkirchan şehrinde toplanan TDF İkinci Genel Kurulu; ülkemizde işçi sınıfımıza emekçilere, tüm ilerici ve demokrat güçler karşı girişilen faşist terör ve saldırıları şiddetle kınar, son günlerde TSİP ve bazı yöneticileri üzerinde yoğunlaştırılan baskı ve tertiplere karşı dayanışma içinde olduğunu belirtir.

T.D.F. 2. Genel Kurulu
Divan Başkanı
HAYDAR DİKMEN

iş, ekmek, hürriyet

(Baştarafı 1. sayfada)

Nobel İlâç fabrikasında işten çıkarılan hamile kadın işçinin işe geri alınması için, işçiler topluca direnişe geçtiler. Bunun üzerine, işveren 20 kişiyi daha işten attı. Ama bu zorbalık işçileri sindirmeğe yetmedi, direniş devam etti.

Kartal Maltepe'sinde Tuğbay Tuğla fabrikasında işveren 7 işçiyi işten çıkarınca işçiler direnişe geçtiler, patron 32 işçiyi daha işten çıkarınca, direniş büyüyüverdi.

Profilo fabrikasında işçiler, toplu sözleşmede iş güvenliğinin sağlanmadığını belirterek direnişe geçtiler ve şaltere bastılar.

Egemen sınıfların her çeşit baskı ve saldırılarına rağmen süren bu direnişler, münferit ve rastgele olaylar değildir. İşçi sınıfı içindeki hızlı uyanış ve bilinçlenme, gelişen yüksek dayanışma ruhu ve kollektif davranış özelliği, işveren gericiliğinin ve tahakkümünün karşısında tek bir yumruk gibi oluveren işçilerin kararlığı baskı ve tahakküm özlemlerine verilmiş en iyi cevaptır.

Emperyalizmin ve yerli ortaklarının gericiliği ve zorbalığı ne denli artarsa artsın, emekçi halkımızın İş-Ekmek-Hürriyet mücadelesi güçlenerek devam etmektedir. Ve bu mücadelenin öncü güçü olan işçi sınıfımız, sömürü ve zorbalığa karşı en baş ta yürümekte; bir yandan ekonomik ve demokratik mücadeleyi sürdürmekte, öte yandan gerçek kurtuluşunun öncüsü siyasal örgütlenme yolunda ilerlemektedir.

Portekiz'de son gelişmeler

Baştarafı 2. Sayfada

Bu arada, Almanya ve İtalya'da Hristiyan — Demokrat ve Sosyal — Demokrat Partiler Portekiz hakkındaki endişelerini (!) bir kez daha belirtmişlerdir.

Portekiz'deki karşı devrimcilerin ardındaki bu seslere karşılık PKP Genel Sekreteri Alvaro Cunhal Cezayir Haber Ajansına verdiği uzun bir demeçte görüşlerini ortaya koymuş ve «Portekiz'de burjuva demokrasisi olmayacaktır» demiştir. Cunhal devamla, «sanıyorum ki, 11 Mart karşı — devrim teşebbüsü, demokratik güçlerin birliğinin karşı — devrimin tehlikelerine karşı ne kadar zorunlu olduğunu ortaya koymuştur. Demokrasi yanlısı partiler bu dersi göz önünden uzak tutmazlarsa, ortak düşmana karşı birliği sağlamak ve Portekiz'de demokratik bir rejimi inşa etmek çok kolaylaşır.»

PKP'nin politikasının önemli ölçüde destek bulduğu söylenen Silâhlı Kuvvetler Hareketiyle kurulan yeni ilişkiler konusunda da Genel Sekreter şunları belirtmiştir: «Komünist Partiyle Sosyalist Parti arasındaki fark şudur: Biz, komünistler, demokratik bir devrim yapmaktayız, demokratik bir rejime sahip değiliz. Geçici bir demokratik durum içindeyiz. Portekiz'in sorunlarına çözümler aramak ve bulmakla meşgulüz. Bizim kanımıza göre, demokratik bir rejim, tekellerin ve büyük toprak sahiplerinin iktidarıyla bağdaşamaz. İşte bu, bizim sosyalistlerle başlıca anlaşmazlık noktamızı teşkil etmektedir. Onlar Batı — Avrupa tipi bir demokrasinin mümkün olduğunu, yani demokratik özgürlükler bir yanda, tekellerin iktidarının öbür yanda olabileceğini düşünüyorlar. İşte aramızdaki büyük fark budur.»

Silâhlı Kuvvetler Hareketi hakkında Cunhal sözlerine şunları eklemiştir: «Bu özerk bir harekettir: kendine özgü pragramı, yönü, hattâ kendine özgü ahlâk anlayışı vardır. 25 Nisan'da gerici güçlere karşı savaşta beraber olduğumuz günden beri ilişkilerimiz iyidir. Sıkı bir işbirliği yapmamızı sağlayacak ölçüde birbirine yaklaşan görüşlerimiz vardır.»

Gelecek seçimlerde PKP'nin şansı üzerine sorulan bir soruyu da Cunhal şöyle cevaplamıştır: «Yapılabilecek bütün kamuoyu araştırmaları birer fantaziden öteye gidemezler. Seçim bölgeleri pek az tanınmaktadır. Yerel gerici güçlerin egemenliğinin devam etmesi nedeniyle bazı bölgelere henüz demokratik özgürlükler ulaşamamış bulunmaktadır. Fakat durum sürekli iyiye gitmekte. Şu anda bir tahmin yapmak pek güç. Her halûkârda, demokratik güçler büyük bir çoğunluk elde edecekler ve Partekizlilerin oyu geniş halk yığınlarının Komünist Partiye olan sağlam desteğini teyid edecektir.»

NATO ile ilgili muhtemel gelişmeler hakkında Cunhal şunları ileri sürmüştür. «Politikamız çok açık ve çok ihtiyatlıdır. Bu Avrupa'nın genel durumu çerçevesinde çok çok daha geniş bir biçimde elbet bir gün tartışılacaktır. Bizim acelemiz yok. Şu anda Portekiz'in NATO üyeliği sorununu alevlendirmeyi uygun görmüyoruz. Aynı şey Asor adalarındakı ABD üsleri içinde geçebilirdi. Bunlar, şu anda tartışılmasını istemediğimiz görüşlerdir.»

Avrupa ile ilişkiler konusunda da Cunhal şunları belirtmiştir: «Avrupa ile tabiî olarak kültürel bağlarımız mevcuttur. Bizler Avrupalıyız. Bununla birlikte üçüncü — dünya ülkelerinin halkları ile de derin bağlarımız vardır. Bu halkların verdiği kavgaya ve bu ülkelerin çıkarlarına sıkı sıkıya bağlıyız. Bu açıdan batılı bir ülke sayılmayız. Daha çok, gerçek ulusal bağımsızlıkları için savaşan ülkelerle omuz omuzayız. Sahip olduğumuz bu görüşler, şu son on yıl içinde kendi bağımsızlıklarını kazanmış olan ülkelerle çok geniş bir alanda işbirliği ve karşılıklı dayanışma olanaklarını sağlamaktadır.»

Öte yandan Başbakan Gonçalves te, «Portekiz, Asor'daki ABD üssünün Arap'lara karşı İsrail'e yardım için kullanılmasına izin vermeyeceklerini» açıklayarak. Cunhal'in ileri sürdüğü görüşleri paylaştığını kanıtlamıştır.

Güvenoyunda hangi..

(Baştarafı 1. Sahifede)

lellik içindedir.

İşte kurulan mebus pazarlarında kesenin ağzını tefeci bezirganlıktan çok, bu büyük finans grupları açmıştır. Koç ve Eczacıbaşını, İstanbul'un büyük finans kapitalistlerini temsil eden bir temsilci, Çukurova—İzmir desteğindeki MC'ye karşı Ankara'da tezgâhı kurmuştur.

Program görüşmelrinde CHP sözcüsü, kendi, partisini pazarlıklardan ve egemen sınıfların çıkarlarından bağımsızmış gibi göstererek daha önce KİTLE'de dile getirdiğimiz gerçekleri itiraf etmek zorunda kalmıştır.

CHP sözcüsü şunları söylemiştir:

Gerçekten bu hükûmet, çelişen ekonomik çıkarların danışıklı döğüşlü, geçici bir birleşmesidir. Böylesine bir topluluğun uzun süreli bir hükûmet olmayacağını belki cephenin bazı liderleri bilmeyebilirler...

Ama Sayın Demirel bu işin uzun süre yürümeyecğini çok iyi bilir. Eskiden başbakanlığı sırasında bu ekonomik çakarları bağdaştırmaya, dengelemeye çalışmış ama başaramamıştı. En sonunda bağdaştırmaktan vaz geçip büyük sermaye kuruluşlarının gelişme ve desteklemesini seçti. Bunun da sonucu partisinin parçalanması oldu.

Sayın Dmirel kısa bir süre de olsa öteki sermaye grup larının temsilcilerini etrafında toplayarak kendi tabanını, bir başka deyimle kendi ekonomik sağını genişletmek istiyor. Ama bunun olanak dışı olduğunu yakında eski Odalar Birliği Genel Sekreteri kendisine bir kez daha anlatacaktır.

Kaldı ki, devletin elindeki olanaklar bugün, değil Çukurova — İstanbul — İzmir büyük sermaye üçlüsü ile Anadolu sermayesi arasında, bu üçlünün kendi arasında bile bölüşmeye yeterli değildir.

CHP sözcüsü konuşmasında daha sonra da MC hükûmetinden şu kuşkuyu duyduklarını belirtmiştir:

İkinci kuşkumuz, cephe ortaklarının motor sanayiini büyük holdinglerden birine vermeleridir. Üçüncü Beş Yıllık Plânda motor sanayiin'in kamu kesimince kurulacağı öngörülmüşken son aylarda bu sanayii özel kesimin tekelci sermayesine aktarma çabaları çok mesafe almış görülmektedir. Büyük holdingler motor sanayiinde arslan payını almanın kıyasıya mücadelesi içindedirler. Bu mücadele kamuoyundan saklanamaz hale gelmiştir. Motor sanayii, kendi öneminin yanında, savaş sanayiinde esas olacağı için büyük önem taşır.

CHP sözcüsü'nün meclisteki konuşmasından yukarıya aldığımız kısımlar, tekelci sermaye ile prekapitalist sermaye arasındaki ve tekelci sermaye içindeki finans gurupları arasındaki mücadeleleri açıkça ortaya koymakta ve motor sanayi—silâh sanayi meselesindeki, sömürüden en fazla payı alma mücadelesini burjuvazinin belli bir kesiminin sözcüsünün ağzından dile getirmektedir. CHP sözcüsünün bu konuşması öte yandanda, MC hükûmetinin varlığından hoşnut olmayan «İstanbul dükalığı»na biz hükümete gelirsek, motor—savaş sanayi sizindir, bilesiniz» teminatından başka bir şey değildir ve bir kesimin CHP lehine keseleri açmasının işaretidir. Silâh sanayinin başlıca güdücülerinden İlhami Sancar'ın CHP girmesine bu yüzden bir rasiantı değildir. Nitekim Sancar silâh sanayi için kendisinin çalışmaları başlattığını oysa şimdi kabine dışı kaldığını yana yakıla anlatmıştır.

Aynı satırlar Türkiye'deki egemen sınıflar arasındaki mücadeleyi kabul etmeyen, burjuvazi — prekapitalizm ittifakını mutlak ve statik kabul eden, finans grupları arasındaki didişmeyi izleyemeyen ve bu yüzdende siyasî üst yapıdaki gelişmeleri bir türlü açıklıyamayan kimi «Sosyalistler» içinde oldukça ilginç olsa gerek.

Koç ve Eczacıbaşı gruplarının, son mebus pazarında Ankara'ya tezgahı kurduğunu gerek baskı yoluyla, gerekse kesenin ağzını açarak MC'ye karşı ağırlığını koyduğunu ayrıca hatırlatalım.

Sözde toprak reformu

(Baştarafı 1. Sahifede)

ketlerinin başlangıç belirtileri göze çarpmaktadır.

Geçtiğimiz hafta içinde Urfa ve Viranşehir, köylerden gelip toprak isteği için beyanname veren köylüler tarafından adeta işgâl edilmiştir.

Burjuvazi, bu güçlü demokratik gelişim karşısında gerileyip reformu uygulamaya geçse bile, bu kez toprak ağalarının güçlü ve kanlı tertipleriyle karşılaşacaktır

İşçi sınıfının örgütlü siyasî gücü olarak yoksul ve küçük köylülüğün güneydoğu bölgesindeki bu büyük hareketlenme ortamını çok iyi değerlendirmek ve ileride gelişecek olan demokratik köylü hareketlerini, radikal kırsal mücadeleleri, işçi sınıfının bilimi doğrultusunda kanalize edip yönlendirmek üzere hazırlıklarımızı yoğunlaştırmalıyız. Şimdiki hakim sınıflar kargaşasında ve hükümet bunalımının yarattığı toz duman arasında pek fark edilmeyen toprak reformu ile ilgili Güneydoğu'daki gelişmeler, için için kaynayan bir volkan gibidir.

İşçi sınıfımızın siyasî örgütünün ve tüm devrimci—ilerici güçlerin bu noktayı gözden uzak tutmaması gereklidir.

Profilo işçileri yapılan sözleşmenin eksiklerini kendileri tamamladı

Profilo Fabrikasında Cuma günü saat 15 de başlayacak o- lan grev başlama saatine tam beş dakika kala işverenin iş- verenin işçi isteklerini kabul etmesi üzerine başlamadan bit miştir. Maden İş Sendikası ile İşveren arasında tutulan bir protokolla anlaşma sağlanmış ve grev kararı kaldırılmıştır.

Ancak işçiler sözleşmenin ba zı hükümlerinin kendi istekleri yönünde olmadığını ileri süre- rek sözleşmenin imzalanmasın dan hemen sonra direnişe geç- mişlerdir. Profilo işçileri özel- likle sözleşmedeki «işgüvenliği» ile ilgili hükümlerin bulunma- masına karşı çıkmışlardır. Bu arada Maden İş yönetim kadro su tarafından bir süre önce pat ron köpeklerine karşı mücadele veren dört temsilcinin temsil- cilik ve üyeliklerinin «askıya alınması» olayına da karşı çı- kan işçilerin direnişi akşamın ileri saatlarında Maden İş Ge nel Başkan vekili Şinasi Kaya' nın konuşmasıyla sona ermiş- tir. Şinasi Kaya, işçilerin bütün isteklerinin sözleşmede yerala- cağına dair işverenle anlaşma ya vardıklarını söylemiştir.

Böylece Profilo işçilerinin u- yanıklığı sayesinde sözleşmenin eksik kalan noktaları da tamam lanmış ve Profilo'da son yılla rın en ileri sözleşmelerinden biri imzalanmıştır.

Toplu sözleşme şartlarına gö re Profilo'da çalışan 1.800 işçi ücretlerine birinci yıl için sat- ta 375 kuruş.ikinci yıl için a atta 375 kuruş olma üzere yılda toplam 750 kuruş zam al mışlardır.

Diğer zmalar, primler, ikra- miyeler ve sosyal haklarla bir- likte son yılların en ileri sözleş mesi niteliğini kazanan Profilo sözleşmesinde alınan haklar ö zetle şöyledir:

Ücretlere birinci yıl için saat ta 375, ikinci yıl için 375 kuruş zam alınmıştır. Ayrıca yılda üç maaş ikramiye ödenecektir. Profilo sözleşmesinde kıdem tazminatı da her kıdem yılı i- çin 30 gündelik üzerinden he- saplanacaktır. Sözleşmede ya kacak yardımı, 1.250 lira, yıl- lık izin harçlığı brüt 1.00 lira, çocuk zammı ayda belli lira, öğrenim yardımı, ilk okulda okuyan işçi çocukları 350 lira, ortaoul için 450 lira, yük sek okul ve üniversite için 600 lira olara tesbit edilmiştir.

Profilo işçileri dini bayram- ların arife günlerinde tam gün ücreti izinli sayılacaklar ve her dini bayramda 500 lira bayram ödeneği alacaklardır.

Profilo sözleşmesinde asgari saat ücreti 625 kuruş olarak tesbit edilmiş, gece vardiyaşın da çalışan işçilere de ücretle- rinin yüzde 15 zamlı ödenme- si öngörülmüştür. Sözleşmede sendikal eğitim ücreti izni ola rak toplam işçilere 200 gün ta- nınmış, yılda iki çift birinci sınıf Beykoz ayakkabısı veril mesi de karar bağlanmıştır. İş çiler ayda bir gündelik tuta- rında teşvik primi alacaklar- dır. Ölüm yardımının 4 bin 500 lira, doğum yardımının da art- tırıldığı öğrenilmiştir.

İşveren yılda 450 işçinin yıl- lık tatilini sendikanın tatil si- tesinde geçirmesini ve bunun masraflarını karşılamayı taah hüt etmştir.

SENDİKAYA GİRDİKLERİ İÇİN İŞTEN ÇIKARILDILAR

Radar Reklâm A.Ş. çalışan işçilerden 3'ü Sosyal—İş Sendi kasına girdikleri gerekçesiyle iş ten çıkarılmışlardır.

İşçiler, «Sendikalaşma hakkı- nı» çiğneyen patronu protesto ettiklerini bildirmişlerdir.

. Ankara'ma Vefa Polyster sanayiinde çalışan 13 işçinin, Kimya—İş Sendikasına üye ol dukları gerekçesiyle işlerine son verilmiştir.

Kimya—İş Sendikası, «Kanun ların uygulanamadığı bir mem- lekette sendikacılık görevleri ya pılamaz hale getirilmiş demek- tir» diye açıklama yapmıştır.

Mustafa aksoy ve Beşeller Kum Çakıl Depolarında vinççi, şoför ve kürek işçisi olarak ça lışan 10 kişi de aylıklarının ar tırılmasını istedikleri için işten çıkarıldılar. İşçiler, TÜMİS sendikasıyla iş verenin sözbirliği ederek kendi lerini tam toplu sözleşme zama nı işten çıkartdığını açıklamış lardır.

AYDIN TEKSTİL İŞÇİLERİ GREVE BAŞLADILAR

Aydın Tekstil Fabrikasında işçilerin bir süreden beri baş- lattıkları direniş geçtiğimiz Per şembe günü greve dönüşmüştür.

1500 Tekstil işçisi Tekstil Sendikası Yönetim Kurulu üyesi Ali özcan'ın işten atılması üze rine ilk önce direnişe geçmişler daha sonra da patronun istek- lerini kabul etmemeleri üzerine daha önce alınmış grev kararla rını uygulamaya sokmuşlardır.

BİNLERCE MEMURA BU AY 400 — 700 TL MAAŞ VERİLDİ

Tüm Memurlar Birleşme ve Dayanışma Derneği (TÜM.DER) başkanı yaptığı açıklamada «bu ay çeşitli nedenlerle yapılan kesintilerden ötürü binlerce me murun bu ay 400 ila 700, TL. arasında geçinmeye terkedildi ğini» belirtmiştir.

Ve «Şu anda ne durumda olduğu bilinmeyen 12 sayılı ka rarnamenin, hükümet bunalımı nı neden gösterilerek sürünce- mede bırakıldığını» söylemiştir.

SEKTAŞ İSCİLERİNİN GREVİ SÜRÜYOR

Samsun'da kurulu Sektaş fab rikası işçilerinin başlattığı grev ikinci ayını doldurmak üzere- dir. Sektaş işçileri, greve Ke ramik—İş Sendikası ile İşveren ler arasında toplu sözleşme gö rüşmelerinde çıkan uyuşmazlık üzerine girişmişlerdi.

Keramik—İş Genel Başkanı, Sektaş grevi ile ilgili olarak «43 ortaklı fabrikada fazla hisseye sahip olan patronlar, küçük his sedarları tasfiye etmek isti yorlar. Bunun için de grevin u- zayıp gitmesi işlerine geliyor ve anlaşmaktan kaçınıyorlar. An- cak Sektaş işçileri bütün ta. lepleri kabul edilinceye kadar grevlerini sürdüreceklerdir» de miştir.

12 BİN BELEDİYE İŞÇİSİ MAAŞ ALAMADI

İstanbul Belediye'sinin Ma- liye Bakanlığı'ndan almakta ol- duğu 30 milyon liralık yardı- mın gönderilmemesi yüzünden den 12 bin işçi aylıklarını ala mamıştır.

Belediye Başkanı «Bu günkü imkânlarımızla memurların pa ralarını zorlukla ödüyoruz. İşçi ere para kalmamıştır» demiştir.

İşçiler ise belediyeye baş vu- rarak maaşların derhal ödenme sini, ödenmediği takdirde çeşit li eylemlere geçceklrini bildir- miş'erdir.

Maltepe Tuğbay'da

(Baştarafı 6. Sayfada)

Tuğbay'lı işçi arkadaşlar; tek rar işe alınana kadar, sendika- laşma hakkımız tanınca ka- dar direneceğiz» diyorlar.

Ve bütün işçileri, emekçileri direnişlerin desteklemeğe ça ğırıyorlar.

Türkiye Sosyalist İşçi Par. tisi Kartal ilçesinin Tuğbay iş çilerine ile ilgili bildirisi:

«DİRENİŞÇİ TUĞBAY İŞÇİLERİNİ DESTEKLEYE- LİM»

T.S.İ.P Kartal ilçesinin işçi lere, emekçi halka dağıttığı bildiri özetle şöyledir:

«Tuğbay işçileri, işçi sınıfı- mızın mücadele geleneğini sür dürüyorlar. Sendikalaştıkları için atılan 39 arkadaş yiğitçe direniyorar. İşlerine tekrar alınıncaya, sen dikalaşma hakları tanınıncaya ka dar direnmeye karar verdiler. Bizler, Tuğbay Fabrikasında ki işçi arkadaşların mücade- lesine omuz verelim: Direnişle birlik başarıya ulaşması için var gücümüzle çalışalım.

Tuğbay Fabrikasındaki mü- cadele, bütün halkımızın İŞ — EKMEK — HÜRRİYET KAV GASININ bir parçasıdır.

Bu mücadeleyi teşkilatlana rak başarabiliriz. Bunun için- de ekmek kavgamız ve demok ratik haklarımız için sendika- larda ve derneklerde teşkilât- lanalım.

Ama ekmek kavgamızı, ikti dar kavgamızla birleştirmezsek mücadelemiz sonuçsuz kalır. Onun için kendi partimizin ça tısı altında birleşelim. Emekçi Halkımızı partimizin önderli- ğinde mücadeleye seferber e- delim!

YAŞASIN İŞÇİ SINIFIMIZ VE EMEKÇİ HALKIMIZIN İŞ — EKMEK — HÜRRİYET MÜCA DELESİ»

Savaş

(Baştarafı 1. sayfada)

ri ile patlak verdiği bir zama na boşuna rastlamamıştır.

O kadar ki, aradaki ilişki parlamentodaki hükümet prog- ramı görüşmelerine dahi yansı mıştır.

Halkımızın artan hayat pah- lılığı, ekonomik durgunluk ve gün be gün şiddetlenen anti- demokratik uygulamalar orta- mında iş. ekmek ve özgürlük mücadelesi verdiği bir zamanda Ege «milli» sorununun sermaye çıkarları arasında bu türden ve böylesine çekişme konusu olması sorunun özünü ortaya koyan enaçık olgudur.

Disk yönetiminin CHP politakası iflas etmiştir

DİSK Genel Kurulu Mayıs ayı içinde toplanacak. Aşağı yukarı bir ay sonra. Genel Kurul önce sinde ise gerek Türkiye'de sen dikal mücadele, gerekse DİSK ve bağlı sendikalar çok hareket li gelişmeler yaşıyorlar, çok ö- nemli oaylara tanık oluyorar. Genel Kurul öncesinde bu olay ve gelişmelerin değerlendiril- mesi, DİSK'in siyasetinin bu de. ğerlendirme sonucu yeniden dü zenlenmesi gerekmektedir. Özel likle DİSK içinde kaçınılmaz gö rünen «Hesaplaşma» bu değer lendirmeyi zorunlu kılmaktadır.

REFERANDUM SONUÇLARINI DOĞRU DEĞERLENDİRELİM

1974'ün son aylarında Türkiye Sosyalist İşçi Partisi tarafından başlatılan Referandum Kampan yası, disiplin ve kararlılıkla yü rütülmüş, zaten, yıllardan beri referandum hakkının gerçekleş mesi için mücadele etmekte o- lan işçi sınıfımızın bütün kesim lerinde benimsenmiştir.

Nitekim referandum resmen kanunlaşmadan fiilen bir hak olarak kazanılmış ve işçi sını- fımızın kararlı mücadelesi so- nunda Bölge Çalışma Müdürlük lerinden İş Mahkemelerine ka- dar bütün yetkili kuruluşlar, yetki uyuşmazlıklarını referan- dum ile çözümleme yoluna git mişlerdir.

Bu başarının DİSK üzerinde ki etkisi çok büyüktür. 1975 yı lının ilk günlerinden itibaren yapılan ve bir DİSK Sendikası- nın taraf olarak katıldığı bütün referandumlar DİSK Sendikala rı tarafından kazanılmıştır.

Bunun sonuncu örneği, Bur- sa Ovasında Sosyal Demokrat «Çağdaş Metal İş», Türk İş'e bağlı «Türk Metal İş» ve DİSK'e bağlı «Maden İş» Sendikalarının katıldığı Renault, Mako, Tofaş referandumlarında Maden İş'in, oylamaları «Kahir bir çoğunluk la» kazanmasıdır.

Bunun anlamı nedir? Kanımız ca işçiler oyların Maden İş., Lâstik İş, Basın İş, Kimya İş, vb., DİSK'e bağlı sendikalara değil, «DİSK»e vermektedirler. Zaman zaman, bazı Türk İş sendikaları da, bir çok sözleş mede DİSK sendikalarının dü- zeyinde haklar, ücret zamları almışlardır. Yani tercih nedeni, DİSK Sendikalarının tek tek ö. zelliklerinden, üstünlüklerinden doğmamaktadır. İşçiler DİSK'te sembolleşen, DİSK'te billurlaşan bir sendikal mücadele «anlayı şını «tarzını» «kavramını» ter cih etmektedirler. Bu sendikal mücadele anlayışı ise sosyalist lerin yıllar boyu süregelen ça lışmalarının DİSK adına birik!- mini sağladıkları, Sarı sendika cılığa karşı ilerici devrimci sen dikacılık anlayışıdır.

Gerek DİSK yöneticileri, ge- rekse DİSK'e bağlı bazı sendi kaların yöneticileri işçilerin bu firesiz tercihlerini değerlendirir ken yukarıdaki gerçeği gözden kaçırmaktadırlar. Bu tercihleri DİSK yönetiminin bugünkü po litikasının, geniş işçi kitlelerin ce benimsendiği bu politikanın «işçi sınıfının çıkarlarına uygun olduğu» anlamına gelmemekte- dir.

DİSK YÖNETİM KADROSUNUN POLİTİKASI ÖZÜNDE İFLAS ETMİŞTİR

Bu uyarıyı yapma gereği var dır, çünkü bugün DİSK yöne- tim kadrosunun izlediği politika ile DİSK'te yıllardır birikip bil lurlaşan sendikal mücadele kav ramını «aynılaştırmak» mümkün değildir.

DİSK ne kadar işçi sınıfımı- zın sendikal mücadelede «umu du» olan bir örgütlenme ise, DİSK yönetiminin bugünkü si- yaseti de o kadar işçi sınıfı çizgisinden uzak kuyrukçu bir politikadır.

Ve 14 Ekim 1973'den bu yana «resmen» herhangi bir değişik liğe uğramamış olan DİSK yö. netim kadrolarının CHP des tekçiliği siyaseti.. günümüzün şartlarında iflâs etmiştir. Bu nun en açık göstergesi, CHP'nin, bugün Türk İş'e meyleden, işçi sınıfının ana sendikal örgütü o. larak Türk İş'i gören tutumu- dur.

Alman Sosyal Demokrat Par tisi ile karşılıklı işbirliği konu- larında komisyonlar düzeyinde çalışmalara girişen CHP, bu ko misyonlarda işçileri Türk İş'in temsil etmesini istemiştir.

Bu istek, burjuvazinin gele- neksel «en fazla sayıda işçiyi temsil eden konfederasyon» ta nımından doğmamıştır. Türk İş'in geçtiğimiz ay toplanan işçi kurultayında ipuçları beli- ren bir «pazarlık»ın sonucudur bu tercih. CHP, «DİSK ileflört etmekten vazgeçmesi kaydıyla» kendisini destekleyeceğini ilân eden Halil Tunç'a yeşil ışık yak mıştır.

Oysa «CHP ile flört eden» DİSK yönetim kadroları, TİP'in kapatılmasından bu yana CHP ile «bütünleşme» siyasetinde ıs rar etmişler ve kimi zaman a- çık açık DİSK'in siyasi çizgisi ile CHP'nin sosyal demokrat çiz gisinin «çakıştığını» iddia etmiş lerdir.

Bugün iflâs eden politika bu- dur işte. Mayıs ayında yapıla cak olan DİSK Genel Kurulun da DİSK üyeleri, DİSK yönetim kadrosundan bu politikanın mu hasebesini yapılmasını istemeli- dirler.

Bankalarda çalışanlar ve banka sendikacılığı

Ayfer Tolunay

Türkiye'ye kapitalist işletme anlayışının en somut örneğini getirdiği söylener «ulusal» ve «yabancı» adı verilen 60'ı aşkın bankada onbinlerce personel çalışmaktadır. Bazı incelemelerde satırlar arasında yeralmış bulunan «bankalarda çalışanlar» soru- nu, gün geçtikçe deşilmesi, açığa çıkarılması gereken bir konu görünümünü almaktadır. Burada, sorunu uzun ve detaylı bir in- celeme anlayışı içinde ele almak niyetinde değiliz. Yalnız ne var ki, Avrupa — ve özellikle Londraborsaları yardımıyla sınırsız dışa açılma eğilimleri gösteren (bu eğilim eskiden beri vardır) ve IRMAK hükûmeti icraatıyla Türk Parası Kıymetini Koruma Kanunu'nda yapılan değişikliklerle de desteklenen şaşırtıcı gelişme süreci içinde, birtakım kâğıtları boyuna doldurup imzalayan ban ka elemanlarının terkedilmiş hallerini vurgulamak durumunda- yız.

Kuruluşlarının ilk günlerinden bu yana bir Mevlânâ tavrı için de her sınıftan kişiyi «para yatırmaya çağıran» bankaların ürper tici bir gayretle didinen memurları kimlerdir.. Ve ne yaparlar? Sermaye sahibi olsun olmasın, para yatırmaya, çekmeye, kredi almaya «senet kırdırmaya» gelenler nasıl tanırlar bu kişileri? Ve bizler de — devrimci kişiler olarak — herhangi bir nedenle bu, ezikliğini çarpıtılmış tebessümüyle gizlemeye çalışan insanların karşısına vardığımızda, işimiz biraz geciktirilirse, niçin suratı- mızı asarız? Yoksa herkes bu kişileri, aybaşlarında çuval dolusu maaş alan çıtıpıtı burjuva kızları ve salon delikanlıları mı san- maktadır?..

Günde ortalama 12 saat.. ayakta, oturarak ve koşarak.. de- vamlı tebessüm etmek zorunluğunu bilerek.. her an paylanmaya hazır.. hergün ayrı bir giysiye donanarak ve çoğu kez şehrin bir ucundan öbür ucuna birkaç taşıt değiştirerek gelip giderek çalı- şılmaktadır bankalarda. Büyük şehirler dışındaki banka şubele rinde ise başka antikalıklar da yeralır. Sözgelişi; çalışma saat- leri ortalaması günde 14 - 16'ya çıkar (bu çalışmalarla fazla me sai kastedilmemektedir.) veya bütün yasa ve kurallar bir kenara bırakılarak, gecenin 9'unda banka kasası açılır (vezneci evinden alınarak..) hatırlı bir müşterinin parası içine konur veya dışarı çıkarılır. Bu örnekleri daha da çoğaltabiliriz.

Yıllarca önce, bir kısım «yetkili ticari» bankalarda uzun bir süre herhangi bir' ücret almaksızın çalışmak diye birşey vardı. Bu süre bazan bir yılı buluyordu, Çalışanlara ise, «ilerki yıllar da müdür olmak» vaadi ve «banka gibi bir müessesede çalışmanın onurlandırıcı asaleti» çalışmalarının karşılığı olarak veriliyordu. Zamanla, «para gibi birtakım vasıtaların da kullanılması gerek tiğini» kavrayabildi patronlar. Ve verdiler.

İşte! «Milyarları aşan MEVDUAT» lar (!) böylesi bir işgü- cünün ürünüdür.

İkinci bir yaklaşımda, bankaların merkezî bir örgütlenme için de, bir devlet plâncılığı anlayışıyla çalıştığını görürüz. Ondan da öte, devlete kıyasla çok küçük ünitelerin oluşturduğu banka ların, bir mesai gününün akşamında, borcunu ve alacağını (bü- tün ülke çapında) kuruşu kuruşuna öğrenme olanağı vardır. Sos- yalist ülkelerdeki, üretimin artması yolunda verilen ideolojik pro poganda mücadelesinin yerini, bankalarda terfi, prim, taltif vs. yanında «bankamız için karşılık beklemeksizin çalışmak» propa- gandası almıştır.

Gerçekten de bu propaganda ürünü her zaman alır. Çünkü, bu na karşılık alternatifler (!) getirilmiştir: Ömür boyu terfi ede memek, sürekli hor görülmek, başka şehirlerdeki şubelere ta- yin olmak gibi.

* * *

«SENDİKALAR BANKALARDA...»

Bütün bunlar ortadayken, «çuval dolusu ücret alan» memurla rın çuvallarına bir göz atalım:

İLK GİRİŞ :	Ortaokul bitirmiş	:	1.400
	Lise bitirmiş	:	1.500
	Üniversite bitirmiş	:	1.650

Hizmetli, müstahdem, odacı denilen, kısacası «Hasan Efendi» diye çağırılan görevlilerin ilk giriş ücretleri ise malum: Asgari ücret 1.200.

Sürdürelim :

Evlenme Yardımı 1.500 veya 2.500 çocuk zammı 50; yakacak tazminatı 250; öğle yemeği 125 Bunların tümü de brüt.

Örneğimizi Akbank mensupları sendikası (AKMEN)'in Saban cı Oğullarına karşı verdiği yiğit (!) mücadele sonunda elde et- tiği, Mart sonunda imzalanan toplu Sözleme sonuçlarında seçtik.

7.000 emekçinin çalıştığı bir bankada ortalama müdür ma- aşının (Son Toplu Sözleşmeye göre) 3.500 Türk lirası net olduğu gözönüne alınırsa, kâğıtçıkları sabahtan gece yarılarına kadar el emeği - göz nuru dökerek hazırlayan orta halli memurun yol pa rası nereden çıkacak?

Sessizce imzalanan bu Toplu Sözleşmede taraflardan biri AK MEN Sendikasıdır. Yaptığımız araştırmalar sonucu, bu, sendi- ka adı altında oluşturulan örgütün, verimliliği teşvik, personel kıyımına ortaklık (%50 hisseyle) ve banka içinde kariyer ama- cıyla kurulup kökleştiğini ortaya çıkardı. Banka içinde sivrilen bir kısım şube müdürlerinin yönettiği bu sendika, benzerlerinden birçok yönleriyle ayrılmakta, tabanla hiçbir ilintisi - kuruluşun- dan bu yana— bulunmamaktadır. Burjuva basınına bile yansı- mayan varlıkları gerçekten ilgi çekicidir. Ne yaptıkları belki ö- nemli olmayabilir; ama artan hayat pahalılığı insanlarda verim lilik bakımından olumsuz etkilerini sürdürdükçe, bu işi «Nereye kadar» götürebilecekleri sorusu zihinlerde birdenbire belirivermek tedir.

Şunu bir defa daha hatırlatalım:

Bankalarda onbinlerce insan çalışmaktadır...

* * *

Vietnam halkının mücadelesi dünya halklarına ışık tutuyor

(Baştarafı 3. Sayfada)

devrimciye insanlık dışı işkence ler yapılmış ve yüzlerce devrim- ci işkencelerin kurbanı olmuştu.

1964 — ABD'nin yeni başkanı Johnson Vietnam'da savaşın de vam edeceğini açıkladı.

ABD'nin Kuzey Vietnam'a sal dırıları yoğunlaşmış ve Vietnam halkına reva görülen insanlık dı şı muameleler dünyanın demok ratik, barışçı güçleri tarafından lânetlenmeye başlanmıştır.

ABD'nin saldırıları karşısında Sovyetler Birliği, Çin Halk Cum huriyeti ve diğer sosyalist ülke ler Kuzey Vietnam'a yardımı artırdılar. Dünya devrimci hare ketler tarihine zaferler yazan kahraman Vietnam Halkı uluslar arası proletarya ve dünya halk ları tarafından selâmlanıyor.

Güney Vietnam'da köylülerin tümü Vietkong'u desteklemekte dirler. Halkı, Vietkongdan tec- rit etme kiçin CİA yeni plânlar hazırlamıştır. Ünlü «Pasifikas yon» plânı CİA yöneticilerinden Commer tarafından uygulanıyor. Güneyde köylüler. Amerikalılar tarafından kurulan «stratejik kü çük köyler»e yerleştirildi. Bu köyler birer hapishane gibiydi ve buraya giren bir daha dışa rı çıkamıyordu.

1965 — Kuzey Vietnam'ın gö rüşme sistemi, U-Thant tarafın dan ABD Dışişleri Bakanlığına iletildi. ABD bu sistemi reddet ti. Saldırılar yeniden başladı. ABD bir taraftan Güneyde Vi- etkong'la savaşırken diğer yan- dan Kuzey Vietnam'a saldırı- yordu.

1966 — Vietnam artık tarihin en kanlı dönemini yaşıyordu... ABD emperyalistleri çağ dışı insanlık dışı emellerini gerçekleş tirmek için her türlü yola başvu ruyordu. Kimyasal silahlar, ze- hirli gazlar ve Napalm bombala rı yağdırıyordu Vietnam halkının üzerine.

Canilerden oluşan «Yeşil Bere liler» örgütü, Hitler'in «SS»lerini aratmayacak şekilde kan içiyor- lardı. Kadın, kız, çocuk, ihtiyar demeden öldürüyorlar. öldürüyor lardı.

1967 — Güney Vietnam'da kuk la hükümetler birbirini izliyordu. Birkaç kez hükümet darbesi ol- du ve sonunda «Nguyen Van Ti yö» Güney Vietnam Devlet Baş- kanlığına getirildi. Bu darbenin de CİA tarafından plânlandığı açıklandı.

1968 — Vietkong. A.B.D em- peryalistlerine ve hain Van Ti- yö yönetimine karşı direniş mücadelesi geniş boykotlara u laştırmıştı. A.B.D'nin kıyas kabül etmez teknik ve askeri üstünlüğüne rağmen, Vietnam Halkı mucizeler yaratıyordu. Kuzey Vietnam Demokratik Halk Cumhuriyeti, Vietkong'u sürekli olarak destekliyor ve A.B.D saldırganlarına karşı yi ğitce direniyordu. Güney Viet- nam Ulusal Kurtuluş Kuvvet- lerinin giriştiği «Tet» saldırısı Güney Vietnam Ordusunun ve Amerikalıların büyük kayıplar vermesiyle sonuçlandı. Paris barış görüşmeleri için girişim ler başladı.

1959 _ Güney Vietnam geçici Devrim Hükûmeti kuruldu, A. B.D'nin durumu hızla kötüleş- meye başladı.

Vietnam Ulusal Kurtuluş Cep hesi kurtarılmış, bölgeleri gi. derek daha da genişletiyor ve yönetim geçici devrim hükü- metine bırakılıyordu.

1969 — Eylül: Vietnam Hal- kının Lideri Ho Şi Minh öldü. Savaş aleyhtarı hareketler yay gınlık kazanıyor ve Amerikan halkı savaşı protesto ediyor. Amerikada büyük gösteriler o- luyor. Bütün ülkelerde ve ba- rıştan yana demokratik güçler A.B.D yi protesto ediyor ve Vietnam halkının haklı mücade lesinin yanında olduğunu hay- kırıyor. Güney Vietnam Geçi- ci Devrim Hükümeti. Sosyalist Ülkeler tarafından tanındı.

1970 — Daha 1963'lerde A.B.D Dış İşleri Bakanı John. F. Dul las «Domino Teorisi» ni ortaya atmıştı. Güneydoğu — Asya'da bir ülkenin Komünist olması ha linde diğer ülkelerin de onu izleyeceğini; bu nedenle bütün Çin - Hindi ülkelerini A.B.D. rektiği sovuduluyordu bu teori nn kontrol altında tutması ge de. Daha sonra Nixon da aynı yolu izlemiş ve «Paris Görüş meleri»ni baltalamak için sa- vaşı Çin — Hindinde yaygın- laştırmaya karar vermiştir. 8 Nisan 1970'de C.İ.A, bir darbe hazırlayarak, Kamboçyada Si hanuk'u devirmiş ve yerine kukla Lon — Nol'u Devlet Baş kanı yapmıştır. Dünya kamu oyuna Vietnamdan çekileceğini açıklayan A.B.D, bu açıklama sının hemen ardından savaşı Komboçya'ya sıçratmıştır.

1971 — Kamboçyada iyi örgüt lenmiş «Kızıl — Khmer»ler A. B.D. emperyalistlerine karşı direniş genişletiyorlar. Paris Görüşmeleri, devam ediyor.

A.B.D emperyalizmi ve onun sözcüleri «Beyaz Saray ve Pen tagon» çırpındıkca batıyor ve Amerikan halkının da nefreti- ni kazanıyor

«Çin-Hindi Halkları zirve Kon feransı»nda Güney — Doğu As yadaki bütün devrimci güçleri A.B.D. ye karşı birlikte mücade le etmesi kararı alındı.

A.B.D Senatosu, Beyaz Sara- ya karşı çıkıyor ve Amerika- nın bu batakdan kurtulması i- çin askerlerini derhal geri çek mesi gerektiğini söylüyor.

1970 — 1971 ve 1972 yılların- da Vietnam savaşı yoğun ola rak sürdü. Amerikan Emperya i bu savaşta, İkinci Dünya Savaşında tüm ülkelerin kullan dığından daha fazla bomba kullandı insanlık dışı çağ dışı tüm metodlara başvurdu. Fa- kat Çin - Hindi halklarının kahramanca direnişini ve «ba- ğımsızlık — demokrasi ve sos yalizm» yolundaki mücadelesi- ni kıramadı.

1973 — 1968 yılında başlayan Paris Barış Grüşmeleri sonu- cu bağlandı. 27. Ocak. 1973 de «Paris Barış Antlaşması» A.BD. Dışişleri Bakanı Henry Kissinger, Kuzey Vietnam Po- lit büro üyesi Le Duc To, Say- gon yönetimi Dışişleri Bakanı ve Güney Vietnam Geçici Dev rim Hükümeti Dışişleri Bakanı arasında imzalandı.

Paris Barış Antlaşmasının hü kümleri özetle şöyle saptandı:

— Cenevre Antlaşmasının hükümlerine saygı gösterilmesi

— Bölgede ateşin kesilmesi

— Savaş esirlerinin iadesi

— Ateş kesin sürekli uygu- lanması.

— Amerikan askerlerinin, iki ay içinde Vietnam'ı ter- ketmeleri

— Uluslararası bir Konferan sın toplanması

Paris Barış Antlaşması, Viet nam halkının bağımsızlık mü- cadelesinin önemli adımların- dan biriydi. A.B.D. askerlerini tedricen geri çekmeye başladı. Ancak, A.B.D görünürde geri çekiliyordu; C.İ.A ajanları ara cılığıyla Cenevre anlaşmasının da oduğu lgibi şimdi de Paris Antlaşmasını sabote etmeye başlamıştı Van Tiyö, ateşkes'e uymayarak, Geçici Devrimci Hükümetin Ulusal Kurtuluş Kuvvetlerine saldırıya başladı. Viet Kong'la Hain Van Tiyö rejiminin orduları arasında sa vaş 1974 yılında yoğunlaştı. Ve günümüze kadar gelindi.

Bugün Çin — Hindi'nin dört bir tarafından Halkların zafer naraları yükseliyor Çin — Hin di Halkları, bir kez daha «U- lusal Kurtuluş Savaşları»nın yenilmezliğini kanıtladılar.

Zafer, «bağımsızlık, demokra- si ve sosyalizm» için savaşan Halklarındır.

Öğrenci gençlik

(Baştarafı 1, sayfada)

marlık ve Mühendislik Fakülte- sinde olay çıkarmışlardır. Sal- dırılarına 5 Nisan günü de de- vam eden komandolar, Ankara da Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksek Okulun da, Ankara Tıp Fakültesine bağlı Cebeci Hastahanesinde, Siyasal Bilgiler Fakültesinde, Bursa'da Eğitim Enstitüsünde, İstanbulda Mühendislik ve Mimarlık Fa- kültesinde, Çapa Yüksek Öğret men Okulu'nda olay çıkarmış- lardır. Saldırılarını Anadolu'va da yaymak isteyen faşist ko- mandolar 6 Nisan günü Yoz ve Eskişehir'de devrimci öğre- cilere; Horasan'da bir devrim ci öğretmene saldırmışlardır. Faşistler ertesi gün de, Karade niz Teknik Üniversitesinde Te- mel Bilgiler Fakültesinde «ha rekâtlarını» (!) devam ettirm- lerdir. 10 Nisan günü yapıl öğrenci temsilciliği seçimlerinin devrimci arkadaşlarımızın ka zanması üzerine, komando bo- zuntuları Vatan Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulu'nda o- lay çıkarmışlardır.

Öte yandan İTÜ öğrencileri «demokratik üniversite ve yö- netmelik» konulu bir açık o- turum düzenlemişler, öğrenci gençliğin sorunlarını tartışmış- lar ve başta 22. madde olmak üzere tüm anti—demokratik ku ralların kaldırılmasını istemişler ayrıca bu isteklerini bir muh tıra ile rektörlüğe bildirmişler dir. Bunun üzerine İTÜ yöneti mi. üniversitenin bir hafta ka patılması kararını almıştır.

Bütün saldırılar ve olaylar boyunca, «güvenlik kuvvetleri nin» her zamanki gibi saldırgan ları korumaları, onlarla birlikte hareket etmeleri ve devrimci arkadaşlarımızı tutuklamaları dikkati çekmiştir.

Sermaye düzeninin saldırgan güçleri olan faşist komandolar bilsinler ki, devrimci üniversite gençliğimiz geçmişten gerekli dersleri çıkartçıkarm

dersleri çıkarmıştır ve mücade- lelerini, kazandıkları demokra- tik mevzileri sonuna kadar sa- vunarak ve geliştirerek; ama faşistlerin seçtikleri alanlarda, yani üniversite bahçelerinde değil, işçi sınıfımız ve emekçi halkımızla iç içe ve onlarla be raber sürdürecektir

AÇIKLAMA

Geçen haftaki yoğun işçi direnişlerini KİTLE'. de yansıtabilmek için PDA Eleştirisi'ne bu haf ta yer vermiyoruz. Bu haftanın ilgili yazısını ise gelecek hafta yayınlaya- cağız.

KİTLE

Kitle

Sahibi: Mehmet Yücel / Sorumlu Müdür: Orhan Doğan- çay / Yönetim Yeri: Çemberlitaş, Piyerloti cad. 37/c İs- tanbul, İzmir Bürosu: 355 sokak 55/401, Konya Bürosu: İdmanyurdu Sitesi, kat: 3 No: 90, Adıyaman Bürosu: Göl- başı Cad. No: 121, Urfa Bürosu: Azat Kitabevi, Hükümet Konağı arkası Konuk pasajı, Ceylanpınar Bürosu: P.K 9, Gölcük Bürosu: Yeni Mahalle, 27 Mayıs Cad, Kerim- ağa Blok Apt. 20-E, Soma Bürosu: Kurtuluş Mah. Ata- türk Cad. No: 90, Diyarbakır Bürosu: Gazi Cad. Suakar Pasajı No. 27/2, Mersin Bürosu: Kuvayı Milliye Cad. Yo ğurt Pazarı Çevresi No: 9/A.

Dizgi, Baskı: ÖZGÜR Gazetecilik ve Matbaacılık İşlet- mesi son baskı tarihi 13 Nisan/1975

Ekmek kavgamızı iktidar kavgamızla birleştirelim

Biz işçiler, Eczacıbaşı'nda, Nobel İlâç'da, Tuğbay'da, Epengle'de Elektro Metal'de ve bir çok işyerinde patronlara karşı ekmek ve özgürlük için mücadele veriyorsak bu içinde yaşadığımız düzenin sonucudur, içinde yaşadığımız düzen,Emperyamin sömürü düzenidir. İçinde yaşadığımız düzen esas olarak işçi sınıfıyla, patronlar sınıfına bölünmüş bir sömürü düzenidir.

Bizler bir dilim fazla ekmek için, yani daha yüksek ücret için, daha iyi çalışma şartları için, iş güvenliği için mücadele ederken, bilmeliyiz ki; bu ücretli kölelik düzeni kökten değişmeden sınıfımızın gerçek kurtuluşunu, insanca yaşamayı sağlayamayız.

Ekmek için mücadele, iş şartlarımızı düzeltmek için mücadele tabii ki zorunludur, gereklidir. Çünkü biz bu mücadeleyi vermezsek açlıktan ölme tehlikesiyle karşı karşıya kalırdık. Sabahtan, gecelere kadar en kötü şartlar altında çalışmak zorunda bırakıldık.

Ama bizler ekmek kavgasıyla yani ekonomik mücadeleyle yetinemeyiz. Çünkü ekonomik mücadelemiz bu sömürü düzenin bir neticesidir. Bizler sivrisineklerle mücadele ederken nasıl ki, sivrisinekleri üreten bataklığı kurutuyorsak, aynı yolu seçmeliyiz. Sömürü düzenini değiştirmemiz iktidar çarkında söz ve karar sahibi olmakla mümkündür, bu çarkı kendimizin döndörmesiyle mümkündür.

Bu, ekmek kavgamızı, iktidar kavgamızla birleştirmek demektir.

Ve ekmek kavgamızı nasıl sendiklarda örgütlenerek veriyorsak, iktidar kavgamızı da partimizde örgütlenerek vermek zorundayız.

Bu, kendi işçi sınıfı örgütümüzün, siyasal partimizin çatısı altında birleşmek demektir.

kitle

"İŞÇİLER İSTEKLERİNİ HEP BİRLİKTE DİLE GETİRDİKLERİ VE PARA CÜZDANLARINA TESLİM OLMAYI REDDETTİKLERİ ZAMAN, ARTIK KÖLE OLMAKTAN ÇIKAR, İNSAN OLURLAR. EMEKLERİNİN YALNIZ BİR AVUÇ ASALAĞIN ZENGİNLEŞMESİNİ DEĞİL, ÇALIŞANLARIN İNSANCA YAŞAMASININ SAĞLANMASINI İSTERLER"

Türkiye İşçi sınıfına selam

Türkiye İşçi Sınıfına Selâm!
Selâm Yaratana!
Tohumların Tohumuna, Serpilip Gelişene
Selâm!
Bütün Yemişler Dallarımızdadır.
Beklenen Günler, Güzel Günler
Ellerinizdedir!
Haklı Günler, Büyük Günler,
Gündüzlerinde Sömürülmeyen,
Gecelerinde Aç Yatılmayan,
Ekmek, Gül ve Hürriyet Günleri.

. . . ,

Düşmanı Yenecek İşçi Sınıfımıza Selâm!
Paranın Padisahlığını.
Karanlığını Yobazın
Ve Yabancının Roketini Yenecek İşçi
Sınıfına Selâm!

. . . . ,

Türkiye İşçi Sınıfına Selâm
Selâm Yaratana!

NAZIM HİKMET

Türkeli'nden TSİP'e mektup var

Kartal'da 250 civarında işçinin çalıştığı Türkeli fabrikasında DİSK üyesi Maden — İş Sendikası 14.2.1?4 de toplu sözleşme dermişlerdir:

Sözleşmeye göre, işten çıkarılan işçilere tazminat verilmesi gerektiği halde, geçtiğimiz ay içinde 7 işçi arkadaş Türkelinden tazminatsız olarak çıkarılmıştır.

Sendikanın, işverenle yaptığı görüşme de sonuç vermemiş, işveren «iş mahkemesine müracaat edin» demiştir.

İşten çıkarılan işçi arkadaşlar Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'ne aşağıdaki mektubu göndermilerşdir:

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Başkanlığına:

MADEN—İŞ SENDİKASI üyesi 7 işçik kardeş olarak bizlerin; TÜRKELİ ALİMİNYUM DOGRAMA FAB. sında ani olarak 13. madde gereğince iş akdimiz durduruldu. Çıkışlarımıza itpa dığımız için tazminatımızı da alamadık.

FAŞİST PATRON YASASININ KURBANI OLARAK SOKAGA ATILDIK

Bilinçlenen işçi kardeşlerimizin yasal hakkımız olan GREV'lerle haklarını söke söke aldıklarını görüyor, şahit oluyoruz.

Son günlerde ECZACIBAŞI İLAÇ FAB'sında 900 kardeşimizin 8 işçi arkadaşın atılışını protesto için direnişini duyunca sevincimiz sonsuz oldu ve işçi kardelşerimizin örnek hareketleri bizi çok duygulandırdı. Bizim de hakkımız olan ekmeği yiyebilmemiz için işçi kardeşlerimizle hakkımızı aramak istiyoruz ve işçinin partisi — örgütü olarak sizi ardımızda yıkılmaz kale sayıyor her zaman olduğu gibi destek ve yardımları esirgemiyeceğinizi umuyoruz

Saygılarımızla

Hak arayan Eczacıbaşı işçilerinin karşısına yine Sıkıyönetim çıktı

Türkiye'de suyun başını kesen, sözünden ve hükmünden dışarı çıkılmaz işadamı (paraba baları) vardır. Bunlar Türkiye'nin ekonomisini, siyasetini ellerinde tutarlar ve yönlendirirler Bunlar, ekonomimizde en büyük en can alıcı kuruluşların sahibidirler. Hemen hepsinin kendi adlarını taşıyan «halka açık» holdingleri vardır bunlar halkımızın en temel ihtiyaçlarını, yiyeceğini, giyeceğini, ilâcını bu holdinglerde işçilerin ürettikleri malları satarak kar şılarlar. Bunlar daha fazla kâr elde etmek için halkın sağlığı ile, halkın hayatı ile, halkın rızkı ile oynarlar. (sağlığa aykırı ilâçlar, sağlığa aykırı karışık yağlar vs.) Bunlar daha fazla kâr elde etmek için, sattıkları malları üreten işçilere, mümkün olduğu kadar az ücret vermek isterler. Bunun için de işçi sınıfının sendikalaşmasını, daha güçlü devrimci sendikalarda birleşmesini engellemek, baskı altında tutmak yollarını ararlar. Bunlar kendi sömürü düzenlerinin daha katmerleşmesi için mebus pazarları açarlar. Bunların siyasi amaçlarından biri de işçi sınıfımızın siyasal bilinçlenmesini engellemek ve geciktirmektir

İşçi sınıfımızın ve dünya işçi sınıfının ekonomik ve siyasal mücadelesi gün geçtikçe gelişmekte, olgunlaşmakta ve yükselmektedir. Onlar, bir avuç asalaklar birgün mutlaka yenilecekler dir. Halkımızın önünde küçük, gülünç ve düşük olarak tarihten silinip gidecelerdir. Gittikçe mebus pazarlarında halkımızın önünde düştükleri gülünç durum, işçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın her geçen gün onları gittikçe kuşatan mücadelesinde elde ettiği haklar bunun emareleridir.

ECZACIBAŞI DİRENİYOR

Eczacıbaşı işçileri, 9 işçinin işten atılması üzerine direniyorlar. 9 işçi, Eczacıbaşı işçilerinin Petrol İş Sendikasına geçmeleri üzerine «disiplinsiz ve düzensiz» oldukları gerekçesiyle işten atılmışlardır.

1185 işçinin katıldığı ve bahçede oturarak sürdürülen direnişin üçüncü gününde ise Sıkıyönetim Komutanlığı direnişi «halkın sağlığı ile ilgili» bulmuş ve daha önce alınmış bir yasaklama kararını bahçeye asarak direnişi durdurmuştur.

Sıkıyönetimin bu tutumu kendisini açığa çıkarmaktadır. Söz konusu karar «ilâç depoları» ilâç satıcıları ve ilâç imalâtı gibi halkın sağlığı ile ilgili iş yerlerinde boykot ve direnişi» yasaklamaktadır. Bilindiği gibi Sıkıyönetim bundan bir süre önce ilâç fabrikatörlerinin kâr bölüşümünde aslan payını kendilerine ayıran tutumuna karşı eczacıların giriştikleri boykot hareketini de bu kararla yasaklamıştı. Eczacıbaşı işçilerinin de hak mücadelesinde Sıkıyönetimin bu kararını karşılarında bulmaları dikkati çekici bir konudur.

Direnişi sürdüren Eczacıbaşı işçileri olayla ilgili şunları söylemişlerdir:

Erdoğan Nur, işten atılan Sendika temsilcisi, yıldır Eczacıbaşında çalışıyor:

«Patron bizleri, disiplinsiz ve düzensiz, olduğumuz gerekçesi ile işten attı. 9 senedir çalışıyorum. Şimdiye kadar «disiplinsiz ve düzensiz» değildim. Sendika değiştirince mi «disiplinsiz ve düzensiz» oldum? Patron bu yutturmacalarla çocukları bile kandıramaz, direneceğiz ve kazanacağız»

Ali Boğa, 9 yıldır Eczacıbaşında çalışıyor:

«İşveren ilk gün bir açıklama yaptı «bozulan maddelerden dolayı zararın 3,5 milyon» olduğunu söyledi. Bu 3,5 milyon kendisinin de söylediği gibi işlenmeyip bozulan hammaddelerin tutarı. Patron bizim bir günde işlediğimiz ve mamül hale getirdiğimiz o malları sattığına ve bundan da bir kârsağladığına göre günde en azından 3,5 milyonun 2—3 katı.

Müzeyyen Yüksel, 7 yıldır Eczacıbaşında çalışıyor:

«Sendikaya girdiğimizden beri işyerinde ne iş güvenliği kaldı ne de huzur. İlk önce iki arkadaşımız sonra da yedi arkadaşımız daha işten atıldi. İşten atılan arkadaşlar şimdi fabrikanın dışındalar onlarla parmaklıkların arasından konuşuyoruz Ama direneceğiz ve onları da aramıza alacağız»

Maltepe Tuğbay'da direniş

Kartal, Maltepe'sinde Tuğbay fabrikasında sendikalaşma özgürlüğünün çiğnenmesi ve sendikalaşan işçilerin işten atılmaları üzerine, işçiler direnişe geçmişler, 3 işçi de ölüm orucuna başlamıştır.

Olayların gelişimini işçi arkadaşlardan dinleyelim:

«Bizler de bütün işçi arkadaşlarımız gibi, patronların en zalimce sömürüsü altında çalıştırılıyorduk. İşyerinde çalışan bizlere mevcut yasalar bile uygulanmıyordu. 250.—, TL 300.— TL aylığa çalıştırılan arkadaşlarımız bile var Diğer arkadaşlar ise asgari ücretten aylık alıyorlar. Zehirli maddelerde çalışanlara, kanunen verilmesi gereken süt-yoğurt bile verilmiyordu. Zorla fazla mesaiye bırakılmak isteniyorduk. Zam istediğimiz de ise, patron bizi işten atmkala tehdit ediyordu.

Bunun üzerine «teşkilâtlanalım, bir sendikaya üye olalım ki, ekmek kavgamızı daha başarılı sürdürelim dedik.»

Fakat Tuğbay'daki işçi arkadaşlar, bu konuda tecrübesizdiler İşçi sınıfının devrimci yoldan saptıracak sendikalar olduğunu bilmiyorlardı. Ve neticede bağımsız TEK — MET İŞ Sendikasına üye oldular. Sendika, Bölge Çalışma Müdürlüğüne yetki isteminde bulunduktan sonra daha yetki gelmeden işverene, işyerinde kendisinin yetkili sendika olduğunu bildirmişti. Patronun baskıları gitgide şiddetleniyordu; çünkü işveren her türlü sendikalaşmayı engellemek, işçilerin birleşmesini önlemek istiyordu.

Sözü yine işçi arkadaşlara bırakalım:

«Sendika 13 Mart 1975'de yetkili olduğunu işverene bildirince o gün biz 7 arkadaşa çıkışımız verildi. Sebep «İş kısıtlamasıdır» denildi. Ama biz bunun böyle olmadığını biliyorduk, çünkü daha sonra başka işçi aldı

Biz bu durumu sendikaya anlattık «Toplu halde viziteye çıkın» dediler Biz de hep birlikte 19 Mart günü viziteye çıktık. İstirahat alamayan arkadaşlar öğleden sonra işlerine döndüler.

Ertesi sabah işe geldiğimizde, bizleri içeri sokmadılar. Fabrika umum müdürü, «biz LOKAVT yaptık, kimseyi çalıştırmayacağız» dedi. Biz dağılmayınca polis çağırdılar. Karakolda işveren işçileri kanunsuz grev yaptığı için atıyorum» dedi. Ve 32 arkadaşımızı daha attı, yerlerine yeni işçiler aldı.

Sendika ise; «yetkimiz bölge çalışma müdürlüğünden çıkmadı, onun için bir şey yapamıyoruz» dedi.

Biz de bunun üzerine kendi aramızda karar verdik, «BİZ KENDİ DAVAMIZA SAHİP ÇIKACAGIZ. EMEKÇİ HALKIMIZ BOŞUNA «HAK VERİLMEZ ALNIR» DEMEMİŞ... BİZ DE BU YOLU SEÇTİK. DAYANAGIMIZ İŞÇİ SINIFI VE EMEKÇİ HALKIMIZDIR» dedik, direnişe geçtik, 3 arkadaşımız da 6 Nisan Pazar sabahı ölüm orucuna başladı.

İşçi arkadaşlar, demokratik kuruluşlar, işçi örgütleri daha şimdiden direnişimizi desteklemeğe başladılar.

Bu arada direnişimizi duyurmak için afiş yapıştıran arkadaşlarımız, karakola çekildi, bir arkadaş dövüldü.

Bu olaylar da bizlere; patronların, işçilerin birleşmesinden nasıl, korktuklarını birleşmemizi engellemek için ellerindeki her türlü gücü kullandıklarını birkere daha göstermiştir.

(Devamı 5. sayfada)

DİRENEN NOBEL İLAÇ FABRİKASI İŞÇİLERİ KAZANACAKTIR

Beşiktaş'ta bulunan Nobel İlâç Fabrikası işçileri hamile bir işçinin işten atılması üzerine direnişe geçtiler. İşçilerin en doğal hakları olan sendikalaşma faaliyetlerinden ürken işveren, işçilerin örgütlenmelerine mani olmak için baskı ve zulmünü arttırmış, iş güvenliğini hiçe sayıp işçi çıkarmış, kendi menfaatine ters düşmeyen sendikayı işçiye zorla kabul ettirmeye çalışmış ve son olarak doğumuna üç ay kala bir işçi kardeşimizi «burası bakım evi değil, çalışamıyorsan çıkarsın» diyerek işten çıkarmıştır. İşverenin bu son davranışı bardağı taşıran son damla olmuş ve Nobel İşçileri işi bırakarak direnişe geçmişlerdir. İşçilerin bir bütün halinde direnişe geçmelerinden de gerekli dersi almayan Nobel patronu kendi kuyusunu kazar misali bu sefer de 20 işçiyi daha işten atmıştır.

Fabrikanın önünde direnişlerini sürdüren Nobel işçileri, direnişlerini sonuna kadar sürdüreceklerini, direnişlerinin diğer fabrikalarda çalışan işçi kardeşlerinin, işçi sınıfının mücadelesinden ayrı olmadığını, aynı mücadelenin bir parçası olduğunu ifade etmektedirler.

Şimdi Nobel'in önü bir bayram yeri, İstanbulun ta göbeğinde. Barbaros Bulvarında. Bu bayram yeri, direnişi desteklemeye gelen başka fabrika işçileri de katıldığı zaman daha bir şenleniyor Ve direnişi ziyarete gelen Santa Farma, Bilim İlâç, Fako, Eczacıbaşı, Gamma, Belpet işçileri, işçi sınıfı mücadelesinin bir bütün olduğunu bu bayram yerinden haykırıyorlar.

İşte, tek suçu sendikalı olmak olan asgari ücretle çalışan 3 senelik Nobel işçis Nurgül Türkmen «Bundan iki yıl önce bir kere daha sendikalaşmaya çalıştığımızda patron 16 işçiyi işten atmış ve sesimiz çıkmamıştı. Ama bu sefer direniyoruz ve mutlak patronu dize getireceğiz.»

İşte, daha doğmadan, daha görmeden, daha duymadan patronların baskı ve zulmünü anasının gırtlağından geçip. göbekbağından kendisine besin olan lokmadan tanıyan bebeği büyüten, asgari ücretle çalışan, 2 senelik Nobel işçisi Remziye Eker: «Hamileliğimden dolayı o gün biraz fenalaşınca patron beni, «burası bakımevi değil» diyerek işten attı. Şimdi bebeğimle beraber bütün Nobel işçileri direniyoruz» .

İşte, asgari ücretle çalışan 2 senelik Nobel işçisi Hatice Öner: «Sendikalaşmadan önce bu işyerinde 400 liraya bile işçi çalıştırılıyordu. Bu fabrikaya bir sürü propagandist ve doktor ortaktır. Ve hepsinin gittikçe daha fazla kâr etme tutkusunu burada çalışan 70 işçi tatmin ediyoruz. Nobel'de ve diğer fabrikalarda işverenlerin bizim örgütlenmemizi istememelerinin ve baskı altında tutmalarının nedeni kendilerinin doymak bilmez kâr hırslarıdır.»

İşte Nobel işçilerinin direnişini destekleyen Fako işçilerinden İsmail Türk, «bugün Nobel yarın Fako Hepimizin derdi bir, davası bir, mücadelesi bir. Bütün işçiler dayanışmalıyız, kenetlenmeliyiz ve bir bütün halinde mücadele etmeliyiz.»

İşçi arkadaşlarımızın da belirttiği gibi, işçiler birlikte mücadele edince, onların karşısında hiçbir güç, bir patron dayanamaz. Dünya ve ülkemiz işçi sınıfı tarihi bize bunu göstermektedir.

Zafer işçi sınıfımızın olacaktır.